

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิค
การอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต ๓

กรุงศรี ศิริปะกะ
นพวรรณ ชุมพล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากหลายฝ่าย ที่ให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ดุจดาว ทิพย์มาตย์ ดร.นิคม ชมภูหลง ศึกษาพิเศษเขตที่ ๑ เชียงราย ข้าราชการบำนาญ ดร.ประคู้ นามเหลา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๓ รศ.ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ รศ.ดร.เฟชัญ กิจระการ ผศ.ดร.สังคม ภูมิพันธ์ รศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง ตลอดจนให้แนวทางในการวิจัยหาความรู้ และประสบการณ์ อย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ปรากฏนามในการวิจัยฉบับนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะ นำข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ในการวิจัยจนสำเร็จลงได้ด้วยดี อันเป็นประโยชน์ต่อการทำการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู ทั้ง ๕๗ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๓ ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทั้ง ๕๗ โรงเรียน ๘๑๕ คน ที่ตั้งใจเรียนและ ให้ความร่วมมือตลอดระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณนางทั้ง ศิริปะกะ นางสาวคำพอง พิมพ์สาและครอบครัว ตลอดจนญาติ พี่น้องทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา และตอบแทนพระคุณ แต่บิดา มารดา บุรพาจารย์ คณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนในการพุ่มพักเกื้อกูลให้กำลังใจ ด้วยดีตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อ้างอิงในฉบับนี้ คุณค่า และประโยชน์ของงานนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแต่บุพการี ของผู้วิจัยที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ทุกประการ

กรุงศรี ศิริปะกะ

นางสาวนพวรรณ ชุมพล

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓		
ผู้วิจัย	นายกรุงศรี ศิริปะกะ นางสาวนพวรรณ ชุมพล		
หน่วยงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓	ปีที่วิจัย	๒๕๖๒

บทคัดย่อ

เทคนิค SQ๔R เป็นเทคนิคที่ประกอบด้วยกิจกรรมการอ่าน ๖ ขั้น เหมาะในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย แต่ละกิจกรรมมีความหลากหลายแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านโดยการย้าคิดย้าทำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาของบทอ่านอย่างลึกซึ้งตลอดจนจำเรื่องราวในบทอ่านได้อย่างแม่นยำ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ๑. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ๒. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗ โรงเรียน ๘๑๕ คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้ ๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ๒. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน ๑๑ แผน ๒๐ ชั่วโมง ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๕๐ ข้อ ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยอย่างยิ่ง จำนวน ๑ ชุด รวม ๒๐ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพ ๘๙.๐๙/๘๔.๙๕ สูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้

โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผล จากคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๒๔.๓๙ และมีประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียนเมื่อจบบทเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๔๒.๔๗

๒. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๑ มีความหมายว่า นักเรียนมีความรู้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๑

๔. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๔
สมมติฐานของการวิจัย	๔
ความสำคัญของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑	๙
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	๑๗
การอ่านและการอ่านเชิงวิเคราะห์	๒๙
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R	๔๒
แบบฝึกทักษะ	๕๐
การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล	๖๓
ความคิดเห็น	๖๕
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๘
งานวิจัยในประเทศ	๖๘
งานวิจัยต่างประเทศ.....	๗๑
๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๗๓
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๗๓
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๗๓
ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	๗๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๗๘
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๐
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๖
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๖
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๘๖
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๗
๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๓
สรุปผลการวิจัย	๙๓
อภิปรายผล	๙๓
องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๙๘
ข้อเสนอแนะ	๙๙
บรรณานุกรม	๑๐๑
ภาคผนวก	๑๐๙
รายนามที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ	๑๑๐
รายชื่อโรงเรียนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๑๑
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	๑๑๒
แบบประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	๑๑๖
แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	๑๑๗
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน	๑๑๘
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๙

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
๑	กรอบโครงสร้างเวลาเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... ๑๔
๒	สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๑ การอ่าน..... ๒๒
๓	สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๒ การเขียน..... ๒๖
๔	แบบแผนที่ใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ๗๙
๕	กำหนดวันและเวลาที่สอนในแต่ละสัปดาห์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ๗๙
๖	กำหนดวันและเวลาในการทดลอง ๘๐
๗	คะแนนแบบทดสอบย่อยของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ๘๗
๘	คะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ๘๘
๙	ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ๘๘
๑๐	คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R โดยภาพรวม ๘๙
๑๑	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ๘๙
๑๒	การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ๙๐
๑๓	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ๙๑

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

๑	องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา.....	๑๕
๒	ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๖

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญอย่างยิ่งของมนุษย์ในอันที่จะนำไปสู่การติดต่อสื่อสารเพื่อการศึกษาหาความรู้และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของคนไทย ซึ่งเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติไทย แสดงออกถึงความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ชีวิตทัศน์โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ดังนั้น ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้อยู่กับชาติไทยตลอดไป ดังนั้นวิชาภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กไทยที่จะต้องเอาใจใส่ฝึกฝนให้สามารถใช้ทักษะภาษาไทยได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วนอกจากเราจะใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้วยังใช้ประกอบการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ อีกจากความสำคัญดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรมการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฝึกเป็นทักษะของการรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสาร ให้สามารถรับรู้ข้อมูล

ข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. ๒๕๕๒ : ๒)

หลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดไว้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดย การจัดการเรียนการสอนผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน และความสอดคล้องของโรงเรียนและชุมชน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนั้นได้กล่าวถึงผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวาง มีการประมวลคำใช้การพูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ๆ จะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างความชาญฉลาด สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้นการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายการประมวลคำทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนให้มาก (กรมวิชาการ. ๒๕๕๕ : ๕๔)

การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะโลกเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมข่าวสารที่มีสื่อให้เลือกอ่านเพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญาอย่างหลากหลาย ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร โฆษณา บทความ สารคดี เรื่องสั้น ฯลฯ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า “อินเทอร์เน็ต” นอกจากนั้นหากคนไม่อ่านหนังสือก็ยากที่จะพัฒนาความรู้และสติปัญญาได้ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่เยาวชนจะต้องพัฒนาวิธีการอ่านโดยการฝึกฝนจนเกิดทักษะสร้างนิสัยให้รักการอ่านและเป็นนักอ่านที่ดี เพราะยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เราจะต้องเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ทัดเทียมกับประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน จากสถิติการอ่านหนังสือของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับชาวต่างชาติแล้วจะเห็นว่าแตกต่างกันมาก โดยคนอเมริกันจะอ่านหนังสืออย่างน้อยสัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า ๒ เล่ม แต่คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อคนแล้วเดือนหนึ่งไม่เกิน ๓ บรรทัด (เอมอร สงวนดี. ๒๕๔๗ : ๑) การอ่านนอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านมีทักษะที่ดี จะช่วยให้รู้เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารแล้วยังใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ การรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีทักษะที่ดี นอกจากนั้นการอ่านยังเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะนอกจากผู้อ่านจะอ่านข้อมูลต่าง ๆ ได้แล้วยังต้องสามารถวิเคราะห์สาระสำคัญต่าง ๆ จากเรื่องทีอ่านได้เป็นอย่างดีด้วย จึงจะสามารถรู้และเข้าใจเรื่องทีอ่านได้อย่างถ่องแท้ ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งทีจะต้องฝึกการอ่านให้เกิดความชำนาญ เพื่อจะได้สะสมประสบการณ์ด้านการอ่าน เพื่อให้เป็นผู้มีความรอบรู้และสามารถใช้ทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาตนในการเรียนรู้และเพื่อการประกอบอาชีพต่อไป และการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่

อยู่ในยุคข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่มีคุณค่า ทั้งเชื่อถือได้ก็มีหรือที่เสนอโดยบิดเบือน ข้อเท็จจริง ลำเอียง มีอคติ และเสนอแต่เพียงความคิดเห็นด้านเดียวก็มี ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้ วิจารณญาณในการอ่าน เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านว่ามีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ฉะนั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ความ การตีความ และการสรุปความ จึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ที่ผ่านมากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ พบว่า คะแนนการสอบ (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประเทศ ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๓.๖๓ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ๒๕๖๐) ถือเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง นอกจากนี้ คะแนนการสอบ (O-NET) ที่ต่ำแล้ว การใช้ภาษาของนักเรียนในปัจจุบันพบว่านักเรียนสื่อสารได้ไม่ชัดเจน ใช้ภาษาที่ผิด และไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายเพราะขาดทักษะการพูด การฟังการอ่านคิดวิเคราะห์ และการเขียนซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข

ปัจจุบันผู้วิจัยในฐานะครูผู้ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ จากประสบการณ์การสอนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างอ่อน เมื่อจัดกิจกรรมด้านภาษาในทักษะการอ่าน นักเรียนไม่สามารถทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้ดีเต็มประสิทธิภาพที่คาดหวัง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีทักษะทางภาษาในการอ่านค่อนข้างต่ำ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยยังขาดสื่อ และอุปกรณ์การสอนที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน อีกทั้งตัวนักเรียนเองไม่ได้เห็นความสำคัญของการอ่าน เพราะนักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลา จากเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านวิเคราะห์ วิจารณ์ การสรุปองค์ความรู้จากเรื่องที่อ่าน และฝึกทักษะกระบวนการอ่านเพื่อสามารถสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การเรียนการสอนทักษะทางการใช้ภาษาไทยเป็นไปตามธรรมชาติ และนำความรู้ไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันส่งผลให้ผู้เรียน มีความสนใจและเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น เกิดความแม่นยำ สนุกสนาน ผู้เรียนมีลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเสริมสร้างให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพโดยหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เรียนรู้แบบช่วยเหลือกันแทนการแข่งขันกัน และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อชีวิต มีความยั่งยืนมีคุณค่ามั่นคงตลอดไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๒. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๓. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๔. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

สมมติฐานของการวิจัย

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐
๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนด้วยการแบบฝึกทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน
๓. ดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนด้วยการแบบฝึกทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นจากการทดสอบวัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน
๔. ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ได้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีประสิทธิภาพ

๒. ได้พัฒนาการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
๓. ได้พัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อใช้ประกอบการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง
๔. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
๕. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพกับผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗ โรงเรียน นักเรียน ๘๑๕ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗ โรงเรียน ๆ ละ ๑ ห้องเรียน รวม ๕๗ ห้องเรียน ๘๑๕ คน

๒. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่

๒.๑.๑ การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

๒.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่

๒.๒.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

๒.๒.๒ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

๓. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ – ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒

๔. เนื้อหา

แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข่าวกวสารคดี เรื่องสั้น พระบรมราโชวาท บทเพลง และบทร้อยกรอง การพิจารณาเนื้อหาเลือกเรื่องโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและใช้หลักการอ่านวิเคราะห์เป็นเครื่องมือพัฒนาการอ่านและแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีจำนวน ๙ เล่ม ประกอบด้วย

- เล่มที่ ๑ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ข่าว
- เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทความ
- เล่มที่ ๓ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง โฆษณา
- เล่มที่ ๔ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง นิทาน
- เล่มที่ ๕ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง สารคดี
- เล่มที่ ๖ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง เรื่องสั้น
- เล่มที่ ๗ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง พระบรมราโชวาท
- เล่มที่ ๘ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทเพลง
- เล่มที่ ๙ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทร้อยกรอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การอ่าน หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความคิดจากวจนภาษาซึ่งเป็นภาษาถ้อยคำเป็นภาษาพูดหรือตัวอักษรและวจนภาษาซึ่งหมายถึงภาษาที่เกิดจากกริยาอาการต่าง ๆ หรือสัญลักษณ์ที่มองเห็นโดยผู้อ่านสามารถเข้าใจและประเมินผลสิ่งที่อ่านได้

๒. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านข่าว บทความ โฆษณา นิทาน สารคดี พระบรมราโชวาท บทเพลง และบทร้อยกรอง อย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือวิเคราะห์คำศัพท์ วิเคราะห์เนื้อหาว่าส่วนต่าง ๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไรตามกิจกรรมที่กำหนดให้

๓. แบบฝึกทักษะเชิงวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่เป็นแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านตีความและอ่านวิเคราะห์ความโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งประกอบด้วยจำนวน ๙ เล่ม มีดังนี้

๓.๑ เล่ม ๑ ข่าว

๓.๒ เล่ม ๒ บทความ

- ๓.๓ เล่ม ๓ โฆษณา
- ๓.๔ เล่ม ๔ นิทาน
- ๓.๕ เล่ม ๕ สารคดี
- ๓.๖ เล่ม ๖ เรื่องสั้น
- ๓.๗ เล่ม ๗ พระบรมราชาชาวาท
- ๓.๘ เล่ม ๘ บทเพลง
- ๓.๙ เล่ม ๙ บทร้อยกรอง

๔. เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R หมายถึง ยุทธวิธีในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถเลือก สิ่งที่เราคิดว่าเราต้องรู้จากเรื่องที่อ่าน วิธีการอ่านแบบนี้จะช่วยให้เรา เข้าใจแนวคิดของ เรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และสามารถจดจำเรื่องได้ดี สามารถทบทวนเรื่องที่อ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี ๖ ขั้นตอนคือ

- ขั้นที่ ๑ Survey (S) อ่านสำรวจ
- ขั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม
- ขั้นที่ ๓ Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ
- ขั้นที่ ๔ Record (R๒) จดบันทึกข้อมูล
- ขั้นที่ ๕ Recite (R๓) วิเคราะห์ วิจารณ์
- ขั้นที่ ๖ Reflect (R๔) สรุปใจความสำคัญ

๕. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบปรนัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อใช้วัดและประเมินความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการอ่าน แบบ SQ๔R ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ข่าว บทความ สารคดี นิทาน เรื่องสั้น โฆษณา พระบรมราชาชาวาท บทเพลงและบทร้อยกรอง โดยวัดได้จากคะแนนทดสอบหลังเรียน

๖. แบบทดสอบก่อนเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่นำมาใช้ทดสอบก่อนที่จะมีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

๗. แบบทดสอบหลังเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่นำมาใช้ทดสอบหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

๘. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนที่วัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๙. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๘๐ ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๘๐ ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๑๐. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเทียบกับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบวัดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน

๑๑. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

๑๒. แบบสอบถามความคิดเห็น หมายถึง เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ไปแล้วโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ๕ ระดับ จำนวน ๒๐ ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่าน

แบบ SQ๔R ประกอบด้วย

เล่มที่ ๑ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ข้าว

เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทความ

เล่มที่ ๓ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง โฆษณา

เล่มที่ ๔ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง นิทาน

เล่มที่ ๕ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง สารคดี

เล่มที่ ๖ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง เรื่องสั้น

เล่มที่ ๗ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง พระบรมราโชวาท

เล่มที่ ๘ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทเพลง

เล่มที่ ๙ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง บทร้อยกรอง

๑. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
๒. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียบเรียงตามลำดับดังนี้

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๓. การอ่านและการอ่านเชิงวิเคราะห์
๔. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
๕. แบบฝึกทักษะ
๖. การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ
๗. ความคิดเห็น
๘. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ๘.๑ งานวิจัยในประเทศ
 - ๘.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีดังนี้
(กรมวิชาการ. ๒๕๕๒ : ๑-๗)

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง

เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลกดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภาษาไทย
๒. คณิตศาสตร์
๓. วิทยาศาสตร์
๔. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๕. สุขศึกษาและพลศึกษา
๖. ศิลปะ
๗. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
๘. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

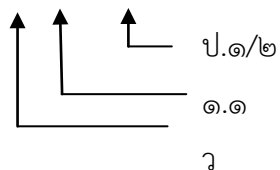
ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

๑. ตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ ๑ – มัธยมศึกษาปีที่ ๓)

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(มัธยมศึกษาปีที่ ๔- ๖)

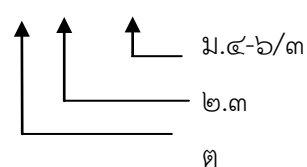
หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว ๑.๑ ป. ๑/๒

ตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ข้อที่ ๒
 สาระที่ ๑ มาตรฐานข้อที่ ๑
 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ต ๒.๒ ม.๔-๖/ ๓

ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อที่ ๓
 สาระที่ ๒ มาตรฐานข้อที่ ๒
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

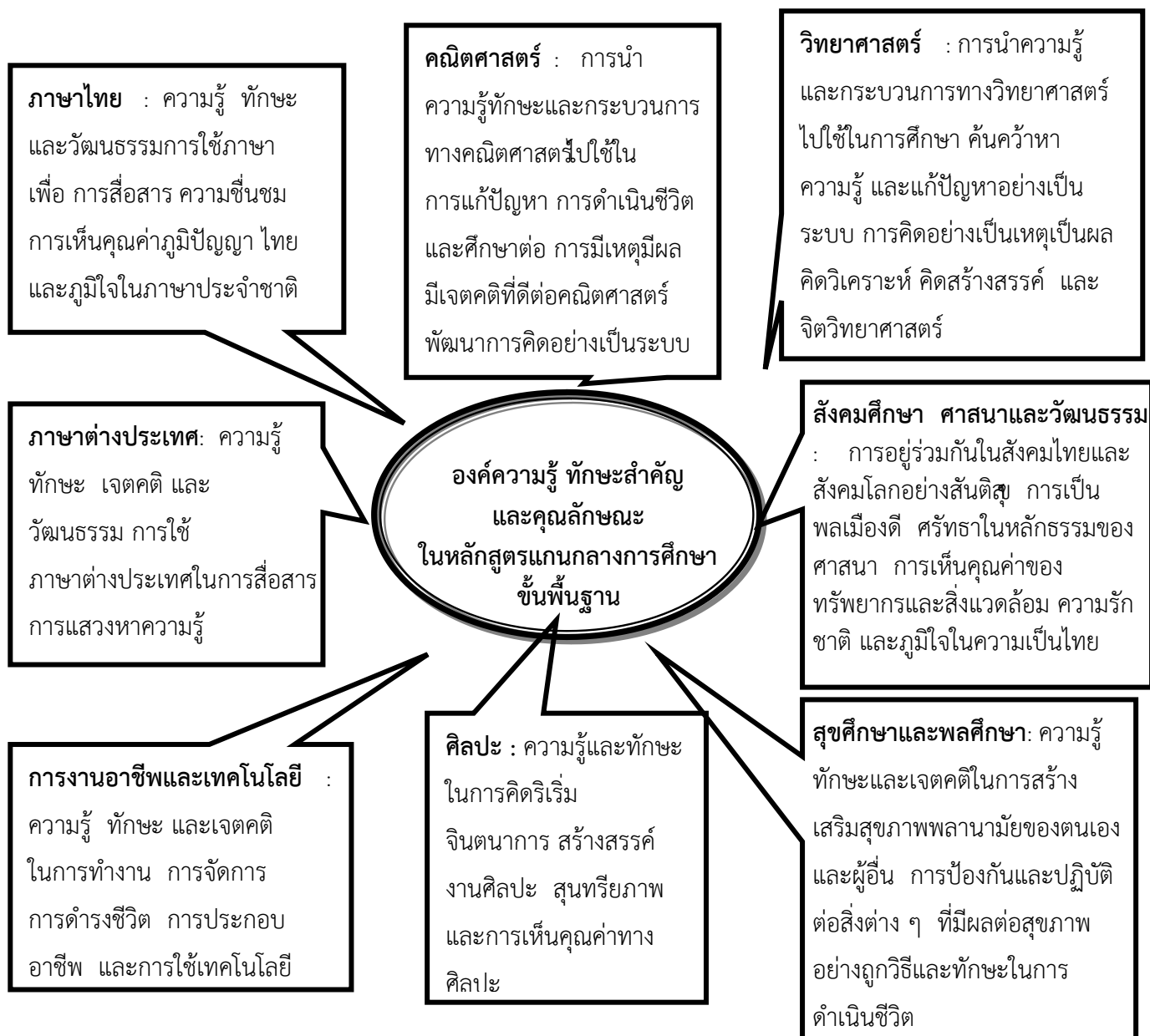
โครงสร้างเวลาเรียน

ตาราง ๑ กรอบโครงสร้างเวลาเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ๖
● กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
สุขศึกษาและพล ศึกษา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ศิลปะ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ภาษาต่างประเทศ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๔๐ (๒๑ นก.)	๘๔๐ (๒๑ นก.)	๘๔๐ (๒๑ นก.)	๑,๕๖๐ (๓๙ นก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐
● รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่เกิน ๘๐ ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน ๒๔๐ ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า ๑,๕๖๐ ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี			รวม ๓ปี ไม่น้อยกว่า ๓,๖๐๐ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพประกอบ ๑ องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน^{๒๔}

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่ออาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. ภาษาไทย ๒. คณิตศาสตร์ ๓. วิทยาศาสตร์
๔. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๕. สุขศึกษาและพลศึกษา ๖. ศิลปะ
๗. การงานอาชีพและเทคโนโลยี ๘. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑. กิจกรรมแนะแนว
๒. กิจกรรมนักเรียน
๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ ๒ ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน ๕ มาตรฐาน ดังนี้ (กรมวิชาการ. ๒๕๕๒ : ๓๐-๔๐)

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกพูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคลการแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถามตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดง
ความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญ
ชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของ
คำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่ง
คำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อ
นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก
ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเสนาะสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรอง
ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบาย
ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน
เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญ
ของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้
มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยค
และเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและ
แผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการ
ต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ มีมารยาทใน
การเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟัง
และดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู
โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้า
จากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ
ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์
และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ
และกาพย์ยานี ๑๑

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องทีอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย re และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียน

กรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความ จากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่างๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการ อ้างอิง ผลงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียน ของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจาร์ณญาณในการเลือก เรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมินสิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอ แนวคิดใหม่อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและ กลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมิน การใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และ เข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและ วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง ๒ สารการเรียนรู้ภาษาไทย สารที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ	๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้	๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆและบทร้อยกรองง่ายๆได้	๑. อ่านออกเสียงบท ร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่อง ที่อ่าน
๒. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	๒. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	๒. อธิบายความหมายของ คำ และข้อความที่อ่าน	๒. อธิบายความหมายของ คำ ประโยค และสำนวน จากเรื่องที่อ่าน	๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็น การบรรยาย และการพรรณนา	๒. อธิบายความหมายของ คำ ประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร	๒. อธิบายความหมายกับเรื่องที่อ่าน	๒. จับใจความสำคัญ สรุปลความ และอธิบาย รายละเอียด จากเรื่องที่อ่าน	๒. ระบุความแตกต่างของคำที่ มีความหมาย โดยตรง และ ความหมาย โดยนัย	๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน
๓. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	๓. ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับ	๓. ตั้งคำถาม และตอบ ข้อความที่อ่าน	๓. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลา	๓. อธิบายความหมายโดยนัย	๓. อ่านเรื่อง	๓. ระบุเหตุ และผล และข้อเท็จจริง	๓. ระบุเหตุ จากเรื่องที่อ่าน	๓. ระบุใจความสำคัญและ	๓. วิเคราะห์และวิจารณ์ เรื่อง ที่อ่านในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล
									๔. คาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
๔. เล่าเรื่องย่อ จากเรื่องที่ อ่าน ๕. คาดคะเน เหตุการณ์ จากเรื่องที่ อ่าน ๖. อ่าน หนังสือตาม ความสนใจ อย่าง สม่ำเสมอและ นำเสนอเรื่องที่ อ่าน ๗. บอก ความหมาย ของ	เรื่องที่อ่าน ๔. ระบุ ใจความสำคัญ และ รายละเอียด จากเรื่องที่ อ่าน ๕. แสดงความ คิดเห็นและ คาดคะเน เหตุการณ์จาก เรื่องที่อ่าน ๖. อ่าน หนังสือ ตามความ สนใจ อย่าง สม่ำเสมอและ	๓. ตั้งคำถาม และตอบ คำถาม เชิงเหตุผล เกี่ยวกับเรื่องที่ อ่าน ๔. ลำดับ เหตุการณ์และ คาดคะเน เหตุการณ์จาก เรื่องที่อ่านโดย ระบุเหตุผล ประกอบ ๕. สรุปความรู้ และข้อคิด จากเรื่องที่ อ่าน	ที่กำหนด และตอบ คำถาม จากเรื่องที่ อ่าน ๔. แยก ข้อเท็จจริง จากเรื่องที่ อ่าน และข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่าน ๕. คาดคะเน เหตุการณ์จาก เรื่องที่อ่าน โดยระบุ เหตุผล ประกอบ ๖. สรุปความรู้	จากเรื่องที่ อ่านอย่าง หลากหลาย ๔. แยก ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่าน ๕. วิเคราะห์ และแสดง ความ คิดเห็น เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านเพื่อ นำไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต ๖. อ่านงาน เขียนเชิง	สั้นๆ อย่าง หลากหลาย โดยจับเวลา แล้วถาม เกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน ๔. แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่าน ๕. อธิบายการ นำความรู้และ ความคิด จากเรื่องที่ อ่าน	กับข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ อ่าน ๔. ระบุ และอธิบาย คำ เปรียบเทียบ และคำที่มี หลาย ความหมาย ในบริบทต่างๆ จากการอ่าน ๕. ตีความคำ ยากในเอกสาร วิชาการ โดยพิจารณา	ผังความคิด เพื่อแสดง ความเข้าใจใน บทเรียนต่างๆ ที่อ่าน ๔. อภิปราย แสดงความ คิดเห็น และข้อโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่ อ่าน ๕. วิเคราะห์ และจำแนก ข้อเท็จจริง ข้อมูล สนับสนุน และข้อคิดเห็น	รายละเอียด ของข้อมูล ที่สนับสนุน จาก เรื่องที่อ่าน ๔. อ่านเรื่อง ต่างๆ แล้วเขียน กรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ๕. วิเคราะห์ วิจารณ์ และ ประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้ กลวิธีการ เปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่าน	ความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิต ๕. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง กับเรื่องที่อ่าน และเสนอ ความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ๖. ตอบคำถามจากการ อ่านประเภทต่างๆ ภายใน เวลาที่กำหนด ๗. อ่านเรื่องต่างๆ แล้ว เขียนกรอบแนวคิด ผัง ความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ๘. สังเคราะห์ความรู้จาก การอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน ๘. มีมารยาทในการอ่าน	นำเสนอเรื่องที่อ่าน ๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ ๘. มีมารยาทในการอ่าน	เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน ๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๘. มีมารยาทในการอ่าน	อธิบายคำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม ตาม ๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	ไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม ๗. อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	จากบริบท ๖. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ ๗. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น ๘. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน	จากบทความที่อ่าน ๖. ระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ๗. อ่านหนังสือ บทความหรือคำประพันธ์อย่างหลากหลายและประเมินคุณค่าหรือ	เข้าใจได้ดีขึ้น ๖. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนในเรื่องที่อ่าน ๗. วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปของเรื่อง ๘. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๙. ดีความและ	และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ๙. มีมารยาทในการอ่าน

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
		๘. อธิบาย ความหมาย ของข้อมูล จากแผนภาพ แผนที่ และ แผนภูมิ ๙. มีมารยาท ในการอ่าน		๘. มีมารยาท ในการอ่าน	๘. อ่าน หนังสือ ตามความ สนใจและ อธิบาย คุณค่าที่ได้รับ ๙. มีมารยาท ในการอ่าน	งานเขียน อย่าง หลากหลาย เพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาใน ชีวิต ๙. มีมารยาท ในการอ่าน	แนวคิดที่ได้ จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาใน ชีวิต ๘. มีมารยาท ในการอ่าน	ประเมินคุณค่า และแนวคิด ที่ได้ จากงานเขียน อย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิต ๑๐ มีมารยาทใน การอ่าน	

ตาราง ๓ สารการเรียนรู้ภาษาไทย สารที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	๑. คัด ลายมือ ตัวบรรจง	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจง ครึ่งบรรทัด	๑. คัด ลายมือ ตัวบรรจง	๑. คัดลายมือ ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบ ต่างๆได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ โดยใช้ ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มี ข้อมูลและสาระสำคัญ ชัดเจน
๒. เขียน สื่อสาร ด้วยคำและ ประโยคง่ายๆ	๒. เขียนเรื่อง สั้นๆ เกี่ยวกับ ประสบการณ์	๒. เขียน เต็มบรรทัด บรรยาย เกี่ยวกับสิ่ง ใด สิ่งหนึ่งได้	๒. เขียน และครึ่ง บรรทัด ๒. เขียน สื่อสารโดยใช้ คำได้ถูกต้อง	๒. เขียน และครึ่ง บรรทัด ๒. เขียน สื่อสาร โดยใช้คำได้ ถูกต้อง	๒. เขียน และครึ่ง บรรทัด ๒. เขียน สื่อสารโดยใช้ คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสม	๒. เขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และ สละสลวย	๒. เขียน ครึ่งบรรทัด ๒. เขียน บรรยาย และ พรรณนา	๒. เขียนข้อความโดย ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง ตามระดับภาษา	๒. เขียนเรียงความ ๓. เขียนย่อความจากสื่อที่ มีรูปแบบ และเนื้อหา หลากหลาย
๓. มีมารยาท ในการเขียน	๓. เขียนเรื่อง สั้นๆ ตาม จินตนาการ	๓. เขียน เกี่ยวกับสิ่ง ใด สิ่งหนึ่งได้ อย่าง ชัดเจน	๓. เขียน สื่อสารโดยใช้ คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสม	๓. เขียน สื่อสาร โดยใช้คำได้ ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	๓. เขียน สื่อสารโดยใช้ คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสม	๓. เขียนบรรยาย โดยระบุ สาระสำคัญ และ รายละเอียด	๓. เขียน บรรยาย และ พรรณนา ๓. เขียน เรียงความ ๔. เขียน ย่อความ	๓. เขียนชีวประวัติ หรืออัตชีวประวัติ โดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติ ในเรื่องต่างๆ	๔. ผลงานเขียนของ ตนเองในรูปแบบต่างๆ ๕. ประเมินงานเขียนของ ผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางาน
	๔. มีมารยาท ในการเขียน	๓. เขียน บันทึก ประจำวัน	๓. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพ	๓. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง	๓. เขียน แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพ		๕. เขียน รายงาน	๕. เขียนจดหมายกิจ ธุระ	

ตัวชีวิตชั้นปี									ตัวชีวิตช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
		๔. เขียน จดหมายลา ครู ๕. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ ๖. มี มารยาท ในการเขียน	ความคิดเพื่อ ใช้พัฒนางาน เขียน ๔. เขียน ย่อความ จากเรื่องสั้นๆ ๕. เขียน จดหมาย ถึงเพื่อน และบิดา มารดา ๖. เขียน บันทึก และเขียน รายงาน จากการศึกษา ค้นคว้า	และแผนภาพ ความคิดเพื่อ ใช้ พัฒนางาน เขียน ๔. เขียน ย่อความจาก เรื่องที่อ่าน ๕. เขียน จดหมาย ถึงผู้ปกครอง และญาติ ๖. เขียนแสดง ความรู้สึกและ ความคิดเห็น ได้ตรงตาม เจตนา	ความคิดเพื่อ ใช้พัฒนางาน เขียน ๔. เขียน เรียงความ ๕. เขียน ย่อความ จากเรื่องที่ อ่าน ๖. เขียน ส่วนตัว ๗. กรอกแบบ รายการต่างๆ ๘. เขียนเรื่อง ตาม จินตนาการ	สนับสนุน ๔. เขียน เรียงความ ๕. เขียน ย่อความจาก เรื่องที่อ่าน ๖. เขียนแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับสาระ จากสื่อที่ได้รับ ๗. เขียน จดหมายส่วนตัว และจดหมาย กิจธุระ ๘. เขียนรายงาน การศึกษา ค้นคว้า	การศึกษา ค้นคว้า ๖. เขียน จดหมายกิจ ธุระ ๗. เขียน วิเคราะห์ วิจารณ์ และ แสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้ง ในเรื่องที่ อ่าน อย่างมี เหตุผล ๘. มี มารยาท	๖. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดง ความคิดเห็น และโต้แย้ง อย่างมีเหตุผล ๗. เขียน วิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้ง ในเรื่องต่างๆ ๘. กรอกแบบ สมัครงานพร้อม เขียนบรรยาย เกี่ยวกับความรู้ และทักษะของตนเอง ที่เหมาะสม	เขียนของตนเอง ๖. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า เรื่องที่สนใจตาม หลักการเขียนเชิง วิชาการ และใช้ข้อมูล สารสนเทศ อ้างอิงอย่างถูกต้อง ๗. บันทึกการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ ๘. มีมารยาทในการเขียน

ตัวชี้วัดชั้นปี									ตัวชี้วัดช่วงชั้น
ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖
			๗. เขียนเรื่องตามจินตนาการ ๘. มีมารยาทในการเขียน	๗. กรอกแบบรายการต่างๆ ๘. เขียนเรื่องตามจินตนาการ ๙. มีมารยาทในการเขียน	และสร้างสรรค์ ๙. มีมารยาทในการเขียน	และโครงงาน ๙. มีมารยาทในการเขียน	ในการเขียน	กับงาน ๙. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงงาน ๑๐. มีมารยาทในการเขียน	

การอ่านและการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่าน

๑. ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

จรัล สุขเกษม (๒๕๔๒ : ๑๐) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ กลุ่มคำ วลี และประโยค ออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลอาศัยความสามารถในการแปลความ การตีความ การจับใจความสำคัญและการสรุปเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดหมาย

ลินจง จันทรวราทิตย์ (๒๕๔๒ : ๑๒) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการค้นหาความหมาย ความเข้าใจจากอักษรและสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่ใช้แทนความคิด เพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ของผู้อ่านซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านด้วย

มัทนา นาคะบุตร (๒๕๔๒ : ๓) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นการตีความหรือแปลความหมายจากตัวหนังสือ (สัญลักษณ์) ที่มีผู้เขียนไว้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๔๒ : ๑๐) สรุปความหมายไว้ว่าการอ่านคือความเข้าใจในสัญลักษณ์เครื่องหมายรูปภาพตัวอักษรคำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๔๒ : ๑๒๑) อธิบายว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้นๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

นวลอนงค์ บุญเจริญศิลป์ (๒๕๔๔ : ๑-๓) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นสะพานสู่การเรียนรู้ เป็นหนทางสู่ปัญญา เป็นประตูสู่ความสำเร็จ การอ่านช่วยให้รู้จักโลกกว้างขึ้น ช่วยให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ดีแม้ว่าจะสัมผัสไม่ได้ก็ตาม ทำให้รู้เรื่องราว ในอดีตที่ผ่านมา เป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์มีผลต่อความนึกคิด และอารมณ์ตลอดจนจินตนาการ ช่วยผ่อนคลายความเครียดลดความเศร้า กำจัดความเหงาเพิ่มความสุขสนานเบิกบาน

อัมพร สุขเกษม และ บรรพต ศิริชัย (๒๕๔๕ : ๑) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่าน หมายถึง กระบวนการทางความคิดในการรับสารผู้อ่านควรจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านและรู้จักสังเกตส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสือ เพื่อที่จะสามารถเลือกหนังสือที่มีคุณค่ามาอ่านได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๔๕ : ๒) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นลักษณะของกระบวนการเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่สามารถบอกความหมายได้

สนิท สัตโยภาส (๒๕๔๕ : ๙๒) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นการมองดูตัวอักษร แล้วถ่ายทอดความหมายออกมาเป็นความคิดแล้วนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เมื่อถึงเวลา

สรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลความหมายเพื่อรับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันแล้วถ่ายทอด ความหมายจากตัวอักษรมาเป็นความคิดเหตุผลทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้อ่านและผู้อ่านสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในสังคมได้

๒. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ก่อให้เกิดความคิดและวิสัยทัศน์ที่หลากหลายกว้างไกลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขหน่วยงาน และนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

บรรเทา กิตติศักดิ์ (๒๕๔๑ : ๒) ศึกษาความสำคัญของการอ่านไว้ว่าผู้อ่านหนังสือย่อมได้รับความรู้ความคิดกว้างไกลสามารถนำความคิดความรู้จากการอ่านไปพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพของตนให้ดีขึ้นและได้รับประสบการณ์ต่างๆ ทำให้ผู้อ่านมีความฉลาดเกิดสติปัญญา นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านเกิดความสุขความเพลิดเพลินเกิดความจรรโลงใจช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้นและสร้างเสริมชีวิตให้สมบูรณ์ขึ้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๔๒ : ๒) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่อง ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากร สารนิเทศทุกประเภทโดยเฉพาะ ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโลก

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๔๒ : ๒) อธิบายความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคนการรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

กรมวิชาการ (๒๕๔๖ : ๑) ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคมการอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้าน

สติปัญญาความรู้ความสามารถพฤติกรรมและค่านิยมต่างๆรวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต

๓. ประเภทของการอ่าน

ไพพรรณ อินทนิล (๒๕๔๖ : ๓๒-๓๕) แบ่งประเภทของการอ่านตามวัตถุประสงค์ เพื่อเต็มใจความสำคัญ ได้แก่อะไรก็ตาม หรือเน้นใจความสำคัญ ที่มีแนวทางปฏิบัติโดยตัดส่วนต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องออก ได้แก่ ตัวอย่าง ตัวขยาย ข้อเปรียบเทียบต่าง ๆ โวหารต่าง ๆ สำนวนที่หรูหรา ตัวเลข สถิติ (ยกเว้นในกรณีที่ต้องการผลทางตัวเลข เช่น การวิจัยต่าง ๆ) คำถาม

๑. เพื่อทดสอบความแม่นยำ
๒. เพื่อแสดงความคิดเห็น
๓. เพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำ
๔. เพื่อคลายเครียดหรือฆ่าเวลา

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๔๒ : ๑๒๗) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. การอ่านออกเสียงแบ่งได้ ๓ แบบได้แก่
 - ๑.๑ การอ่านร้อยแก้ว
 - ๑.๒ การอ่านร้อยกรอง
 - ๑.๓ การอ่านทำนองเสนาะ
๒. การอ่านในใจแบ่งได้ ๗ แบบได้แก่
 - ๒.๑ การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้
 - ๒.๒ การอ่านแบบจับใจความสำคัญหรือหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - ๒.๓ การอ่านแบบหารายละเอียดทุกขั้นตอน
 - ๒.๔ การอ่านเพื่อหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ
 - ๒.๕ การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล
 - ๒.๖ การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริงข้อดีข้อเสีย

สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ

- ๒.๗ การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ

ลาวินัย สังข์พันธานนท์ และคนอื่น ๆ (๒๕๔๙ : ๑๘-๒๑) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การจำแนกประเภทตามลักษณะการอ่านแบ่งได้ ๒ ประเภทคือ
 - ๑.๑ การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านโดยวิธีการเปล่งเสียงออกมาเป็น

ถ้อยคำหรือเสียงแล้วถ่ายทอดเสียงออกมาเป็นความคิด

๑.๒ การอ่านในใจคือการอ่านที่ถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นความคิดโดยตรง การอ่านในใจเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญผสมผสานกับการหมั่นฝึกฝนตนเองเพื่อ ก่อให้เกิดความชำนาญในการอ่านทักษะที่สำคัญในการอ่านในใจได้แก่ทักษะการอ่านได้เร็วและทักษะ การเข้าใจความหมายทักษะในการอ่านเร็วเป็นเรื่องของกลไกการอ่านหรือการเคลื่อนไหวของสายตา ทักษะการเข้าใจความหมายเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านเพราะหากมีระดับความเร็วในการอ่านดีแต่ไม่ สามารถเข้าใจเนื้อความของสิ่งที่อ่านได้การอ่านก็จะไม่ประสบผลสำเร็จการที่ผู้อ่านจะเข้าใจ ความหมายของสิ่งที่อ่านได้จะต้องมีพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้คือ

๑.๒.๑ ความรู้พื้นฐานเรื่องคำและไวยากรณ์ได้แก่การรู้จักความหมายของ คำศัพท์หน้าที่ของคำและประโยค

๑.๒.๒ การรู้จักย่อหน้าหรือปริเฉท (Paragraph) ผู้อ่านมีความจำเป็นต้องรู้ ความสำคัญของการย่อหน้าเพราะในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญ (Main Idea) หนึ่งย่อหน้าจะ แสดงประโยคใจความสำคัญไว้หนึ่งประโยคเรียกว่าประโยคหลัก (Topic Sentence) จากนั้นจะใช้ ประโยคพลความ (Supporting Sentence) เป็นประโยคเสริมเพื่ออธิบายหรือขยายความตามปกติ ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าส่วนมากจะปรากฏที่ต้นหรือตอนท้ายของย่อหน้าหรืออาจปรากฏที่ ตอนกลางของย่อหน้าก็ได้หนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียงหนึ่งใจความเท่านั้น

๑.๒.๓ ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้อ่านผู้อ่านที่มีประสบการณ์ได้พบเห็น หรือได้คุ้นเคยกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒. การจำแนกประเภทตามวิธีการอ่านแบ่งได้ ๕ ประเภทคือ

๒.๑ การอ่านอย่างคร่าวๆ เป็นวิธีการอ่านที่จะใช้เมื่อต้องการสำรวจว่าจะอ่าน หนังสือเล่มต่อไปโดยละเอียดหรือไม่การอ่านอย่างคร่าวๆ จะอ่านเพียงชื่อเรื่องชื่อผู้แต่งสารบัญคำนำ หรือเป็นการอ่านเพียงบางตอนเพื่อดูจำนวนการอ่านเพื่อสังเกตเนื้อหาหรือการอ่านเพื่อดูตรรกะค้นหา หัวข้อที่ต้องการว่ามีหรือไม่

๒.๒ การอ่านแบบตรวจตราเป็นวิธีการอ่านละเอียดในข้อความที่ต้องการรู้เป็น การอ่านเพื่อเก็บข้อมูลคือการอ่านหนังสือในหัวข้อเรื่องเดียวกันจากหนังสือหลายๆ เล่มเพื่อ เปรียบเทียบและคัดเลือกก่อนจะสรุปและนำส่วนที่ตนเองต้องการมาใช้นิยมใช้กันมากในการอ่าน เพื่อการทำรายงานการทำวิจัยการค้นคว้าหรือการทำวิทยานิพนธ์

๒.๓ การอ่านแบบศึกษาค้นคว้าเป็นการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนตั้งแต่หน้าแรก จนถึงหน้าสุดท้ายเพื่อให้รู้เนื้อหาอย่างละเอียดลึกซึ้งทุกขั้นตอนและเก็บแนวคิดเพื่อสรุปสาระสำคัญของ เนื้อความทั้งหมด

๒.๔ การอ่านเชิงวิเคราะห์หรือการอ่านตีความเป็นวิธีการอ่านที่ต่อเนื่องจากวิธีการอ่านแบบศึกษาค้นคว้าคือการอ่านอย่างละเอียดให้ได้ใจความครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะส่วนประกอบออกให้ได้ว่าส่วนต่างๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไร

๒.๕ การอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณคือการอ่านโดยสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านไปด้วยโดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้พื้นฐานมากและต้องอาศัยเทคนิคการอ่านทุกวิธีอย่างมีประสิทธิภาพแล้วจึงเกิดการสรุปประมวลเป็นความคิดรวบยอดสามารถวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและถูกต้อง

สรุปว่าประเภทของการอ่านจำแนกได้ตามลักษณะการอ่านและวิธีการอ่าน ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้อ่าน

๔. จุดประสงค์ของการอ่าน

ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (๒๕๓๘ : ๕๖) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งตีพิมพ์ในนิตยสาร เป็นการอ่านเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะได้ความรู้ไปด้วย การอ่านชนิดนี้ทำได้ง่ายเพียงแต่เข้าใจเรื่องราว และจับใจความสำคัญให้ได้ก็เพียงพอแล้ว

๒. อ่านเพื่อความรู้ ได้แก่ การอ่านตำราวิชาการ สารคดี บทความ ซึ่งจะละเอียดเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้อ่านเป็นประการสำคัญ ผู้อ่านบางคนต้องการอ่านเพื่อทวิปัญญา ซึ่งต้องอ่านช้า ๆ อ่านไปคิดไป ยิ่งอ่านช้ายิ่งก่อให้เกิดปัญหา หรือบางคนต้องการอ่านเพื่อเขียนรายงาน ตำราหรือวิทยานิพนธ์ก็ต้องอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่มเพื่อประมวลความคิดที่ได้จากการอ่านแล้วนำไปเขียน

ผอบ โปษะกฤษณะ (๒๕๓๘ : ๑๐๙) แยกประเภทจุดมุ่งหมายได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ๒ ประเภท คือ

๑. เพื่อให้รู้ การอ่านไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องน้อยหรือเรื่องใหญ่ ๆ จุดประสงค์ที่มาก่อนก็คือ เพื่อให้รู้ เช่น การอ่านสลากยาเพื่อให้รู้ว่าจะได้กินยาถูก อ่านประกาศ อ่านตำรา อ่านข่าว ฯลฯ

๒. เพื่อให้เกิดความบันเทิง การอ่านเป็นยาอายุวัฒนะอย่างหนึ่ง เป็นอาหารใจทำให้เกิดความเพลิดเพลิน หนังสือสามารถสร้างจินตนาการและเร้าอารมณ์ผู้อ่านให้คล้อยตามเกิดความสุขสนุกราวกับไปอยู่อีกโลกหนึ่งได้ สามารถทำให้ได้พบอยู่ในสมัยต่าง ๆ ในถิ่นที่ต่าง ๆ อย่างที่ผู้อ่านนึกไม่ถึง

เอกฉันท จารุเมธีชน (๒๕๓๙ : ๓๗) โดยทั่วไปเราอ่านหนังสือเพื่อความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. อ่านเพื่อศึกษาเรื่องราวโดยละเอียด ได้แก่ การอ่านตำราวิชาการต่าง ๆ

๒. อ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ ได้แก่ การอ่านคำแนะนำอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามหรือปัญหา อ่านเพื่อต้องการประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะอ่านเพื่อหาข้อมูลเพื่อทำการวิจัย เป็นต้น

๓. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย วรรณคดี เป็นต้น

ศรียรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (๒๕๕๒ : ๘) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมาย ดังนี้

๑. เพื่อความรู้ และให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ
๒. เพื่อให้เกิดความคิด
๓. เพื่อความเพลิดเพลิน หรือความบันเทิง
๔. เพื่อความจรรโลงใจ
๕. เพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ ได้แก่ เป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการความมีหน้ามีตา ต้องการความสำเร็จในชีวิตเพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหา และสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการอ่าน คือการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายและความสนใจของผู้อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๖ : ๑๐) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิดสติปัญญา และความรอบรู้ที่ได้อ่านและความคิดเห็น เป็นการเพิ่มพูนความรู้ใช้ทักษะทางปัญญา สามารถถ่ายทอดความคิดได้และต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ออกมาเป็นความคิดเห็น

เอมอร สงวนดี (๒๕๕๗ : ๑๗) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะข้อเท็จจริง ออกจากข้อคิดเห็นและประเมินสิ่งที่อ่านโดยใช้ความคิดพิจารณา อย่างรอบคอบและมีวิจารณ์ญาณต่อเรื่องราวที่อ่าน

เสาวลักษณ์ ทรองจิตย์ (๒๕๕๗ : ๔๑) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างลึกซึ้งในการประเมินสิ่งที่อ่าน เพื่อแยกแยะประเด็นต่าง ๆ ของสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

ลักขณา สรวิวัฒน์ (๒๕๕๙ : ๖๗) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ไว้ว่า คือความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายและความประสงค์สิ่งใดที่สำคัญเหตุการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับอย่างไรบ้างโดยอาศัยหลักการใด เพื่อให้เกิดความชัดเจน และความเข้าใจจนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สุวิทย์ มูลคำ (๒๕๕๐ : ๙) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริง หรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๔ : ๖๗) ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน การคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่าน และสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากความคิดของตนเอง

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องหรือสิ่งที่อ่าน การคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ในแง่ของความสำคัญ ความสัมพันธ์ และใช้หลักการประกอบด้วยเหตุและผล สรุปใจความสำคัญ ข้อคิดหรือโต้แย้งตามแนวคิดของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

จากความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้นพอสรุปได้ว่า เป็นความสามารถในการประเมินสิ่งที่อ่านโดยใช้ความคิด เหตุผล พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบและมีวิจารณ์ญาณ มาใช้ในการตัดสินใจจากเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้าง องค์ประกอบ หลักการและเหตุผลของเรื่อง

๖. ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (๒๕๔๒ : ๑๒) ได้กำหนดจุดเน้นของการเรียน การสอนในคู่มือหลักสูตรการคิดมาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ว่าสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุมาตรฐาน คือ ความรู้ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และนิสัยการใช้กระบวนการในการแสดงออก

กรมวิชาการ (๒๕๔๖ ข : ๑๐) ให้ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่านการฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดเป็น มีความรู้กว้างขวาง และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อแสวงออกเป็นความคิดเห็นของตนเอง

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการอ่านของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผลในการแยกแยะสิ่งสำคัญการเรื่องที่ได้อ่าน และสามารถประเมินความเชื่อถือในเรื่องที่อ่าน

๗. องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ทิพย์สุนทร อนันต์บุตร (๒๕๔๒ : ๘) กล่าวว่า เมื่ออ่านแต่ละสารไม่ว่าจะเป็นแนวสารคดี ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

๑. ประเภทของวรรณกรรม
๒. แนวเรื่อง
๓. แนวคิดหลัก
๔. ข้อมูลเสริม
๕. โวหารการเขียน
๖. ท่วงทำนองเขียน

ทั้ง ๖ ประการข้างต้น คือ องค์ประกอบที่มีอยู่ในแต่ละสารที่อ่านเชิงวิเคราะห์ ย่อมสามารถแยกแยะสารที่อ่านได้ตามองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ต้องไม่ก้าวล่วงไปถึงการวิจารณ์ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร เพราะการประเมินคุณค่าของสารว่าสื่ออารมณ์มากน้อยเพียงใดมีรสนิยมเหมาะสมในการสื่ออารมณ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย หรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องของวิจารณ์ มิใช่การวิเคราะห์

๘. หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (๒๕๓๙ : ๓๑) กล่าวถึงการอ่านวิเคราะห์สารและวินิจฉัยสาร เป็นขั้น ๆ ดังนี้

๑. ดูรูปแบบของงานประพันธ์ ว่าใช้รูปแบบใด อาจเป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์

๒. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

๓. แยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

๔. พิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีเสนอเรื่องอย่างไร

๕. สรรวจว่าเนื้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริงหรือความรู้ ตอนใดเป็นความคิดเห็นหรือทรรศนะ ตอนใดแสดงออกเป็นอารมณ์หรือความรู้สึก

๖. สรรวจดูว่า ความรู้ ทรรศนะ อารมณ์ หรือความรู้สึกนั้น ผู้เขียนเขียนด้วยเจตนาอะไร หรือต้องการให้ผู้อ่านเกิดปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร รวมทั้งผู้เขียนให้แง่คิดต่าง ๆ แก่ผู้อ่านไว้อย่างไรบ้าง

๗. พิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้ายว่าสาระสำคัญที่สุดของเรื่องนั้นคืออะไร และสาระที่สำคัญรอง ๆ ลงไปคืออะไร

ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (๒๕๔๕ : ๕๐-๕๑) กล่าวถึงการอ่านวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะความเหมาะสมขององค์ประกอบในการ

เขียน ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ เข้าใจจุดประสงค์และทัศนะของผู้เขียนรวมทั้งวินิจฉัยได้ว่าเรื่องนั้น ควรอ่านหรือไม่ควรอ่านอย่างไร การฝึกทักษะและทัศนะของผู้เขียนรวมทั้งวินิจฉัยได้ว่าเรื่องนั้น ควรอ่านหรือไม่ควรอ่านอย่างไร การฝึกทักษะการอ่านอย่างไรวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็น และอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์มีหลักปฏิบัติ ดังนี้

๑. แยกแยะส่วนที่เป็นสาระสำคัญและส่วนขยายความ การเขียนหนังสือผู้เขียน จะเขียนใน ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และส่วนขยายความ ซึ่งอาจจะเป็นการอธิบายหรือ ยกตัวอย่างประกอบการอ่านอย่างวิเคราะห์นั้นผู้อ่านจะต้องค้นหาส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ เพื่อจะได้เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียน

๒. แยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ในงานเขียนต่าง ๆ นอกจาก ผู้เขียนจะนำเสนอข้อมูลส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงแล้ว บางครั้งผู้เขียนอาจสอดแทรกข้อคิดเห็นเพื่อแสดง มุมมองและทัศนะส่วนตัวอันจะทำให้งานเขียนน่าสนใจและน่าอ่านยิ่งขึ้น แต่ในข้อคิดเห็นนั้น ๆ อาจ ผ่างไว้ด้วยค่านิยมส่วนตัว ความเชื่อ หรืออคติต่าง ๆ ของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่าความ คิดเห็นของผู้เขียนตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้องหรือไม่ ความเห็นด้วยกับผู้เขียนหรือไม่การอ่านประเภทนี้ จึงต้องอาศัยประสบการณ์การอ่านอย่างมาก

จากข้อความดังกล่าว การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีหลักการอ่านต้องดูรูปแบบของข้อความ ที่อ่าน แยกเนื้อเรื่อง โดยพิจารณาแต่ละส่วน พิจารณาว่าผู้เขียนใช้กลวิธีอย่างไร สืบหาข้อความใด เป็นจริงหรือเท็จ เป็นความรู้หรือความคิดเห็นและสาระสำคัญที่สุดของเรื่องว่าใช้อย่างไร

๙. ข้อคำถามที่วัดพฤติกรรมสมองด้านการวิเคราะห์

บรรดล สุขปิติ (๒๕๔๒ : ๘๕) ได้กล่าวถึงลักษณะของข้อคำถามที่วัดพฤติกรรมด้านการ วิเคราะห์ คือ ข้อคำถามที่กระตุ้นให้สมองจัดการแยกแยะเรื่องราว เหตุการณ์หรือสิ่งของต่าง ๆ ให้กระจ่างออกเป็นส่วนย่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อตรวจหาคุณลักษณะของแต่ละส่วนย่อยว่ามีความสำคัญ เด่น ด้อย ในด้านใด หรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ข้อคำถามประเภทวิเคราะห์นี้ไม่เหมือนกับข้อคำถาม ประเภทวัดความเข้าใจหรือนำไปใช้ ข้อคำถามประเภทวิเคราะห์นี้จะมุ่งถามให้นักเรียนมองทะลุไปถึง ชาติแท้ หรือต้นกำเนิด หรือวัตถุประสงค์อันแท้จริง ข้อคำถามนี้จึงมีประสิทธิภาพสูงนอกจากนี้ ข้อคำถามประเภทวิเคราะห์ มักใช้ข้อความบางตอนที่เหมาะ ๆ มาเป็นตัวนำ โดยอาจจะตัดมาจาก หนังสือประเภทต่าง ๆ หรือใช้วัตถุสิ่งของ รูปภาพ โคลงกลอน มาให้นักเรียนดูแล้วสร้างคำถามให้ นักเรียนวินิจฉัยตามสิ่งนั้น ๆ ข้อคำถามประเภทวิเคราะห์ที่สำคัญมี ๘ รูปแบบ ได้แก่

๑. วิเคราะห์จุดสำคัญ เป็นข้อคำถามที่ให้นักเรียนหาเนื้อแท้ แก่นสาร และใจความ สำคัญ ของเรื่องราวเหตุการณ์ และสิ่งต่าง ๆ หรืออาจจะถามคุณลักษณะที่มีความสำคัญมากที่สุด น้อยที่สุดของเรื่องนั้น เช่น อวัยวะใดที่เกี่ยวข้องกับการย่อยอาหารน้อยที่สุด ลักษณะในข้อใดที่แสดง ถึงความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด

๒. วิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาที่แอบแฝง เป็นข้อคำถามที่หาค้นหาจุดมุ่งหมาย หรือเจตนาที่สำคัญตลอดจนการชี้ป่งถึงเจตนาที่แอบแฝงซ่อนเร้นในการกระทำหรือเรื่องต่าง ๆ เช่น ข้อความที่ว่า “นกน้อยทำรังแต่พอตัว” ต้องการสอนถึงสิ่งใด การให้ทานในหนังสือพระเวสสันดรชาดกนั้น ต้องการให้เห็นคติในข้อใด

๓. วิเคราะห์ชนิดหรือประเภท เป็นข้อคำถามที่ใช้จำแนกแจกแจงชนิด ลักษณะหรือประเภทของบรรดาข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของ เหตุการณ์ หรือการกระทำต่าง ๆ ตามเกณฑ์หรือหลักการใหม่ที่กำหนดให้ เช่น ใจความของโคลงสยามานุสติ เป็นประเภทใด จดหมายที่ลงท้าย “แล้วพบกันที่เดิมนะ” น่าจะเป็นจดหมายประเภทใด”

๔. วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ เป็นข้อคำถามที่ให้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของสองสิ่งว่ามีปริมาณมากน้อยระดับใด การถามจะมีลักษณะเป็นแบบ “คูใดมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด หรือน้อยที่สุด” หรือ “คูใดไม่มีความสัมพันธ์กันเลย” เช่น การขยายพันธุ์พืชข้อใดมีลักษณะคล้ายกันมากที่สุด อวัยวะคูใดเกี่ยวข้องกันมากที่สุด

๕. วิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ เป็นข้อคำถามให้ลำดับขั้นตอนของความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีสิ่งใดเกิดก่อน สิ่งใดเกิดหลัง หรือเรียงลำดับอย่างไร เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วจะเกิดสิ่งใดตามมา เช่น จากนิทาน เรื่อง ขวานากับงูเห่า นั้น เกิดเหตุการณ์ใดเป็นอันดับแรก หลังจากภัยนอกประเทศสงบแล้ว พระปियมหาราชทรงเน้นที่จะพัฒนาชาติในด้านใดก่อน

๖. วิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดตามมา เป็นข้อคำถามให้ตรวจหาสิ่งที่เห็นสาเหตุหรืออิทธิพลบางอย่างจนเกิดผลที่กำหนดให้ หรืออาจเป็นข้อคำถามโดยกำหนดสาเหตุของเรื่องมาให้แล้วให้วิเคราะห์ผลที่จะเกิดตามมา เช่น ประชาชนยากจนและด้อยการศึกษาทำให้เกิดผลโดยตรงในข้อใด ประชาชนนิยมอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ เพราะมีสาเหตุใดจึงใจ

๗. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เปรียบเทียบ เป็นข้อคำถามที่ให้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างของคู่ที่กำหนดให้ กับคู่อื่น ๆ ซึ่งมีลักษณะของคำถามจะคล้าย ๆ กับการแปลเปรียบเทียบ เช่น พืช ต้องการปุ๋ยคล้ายกับคนต้องการอะไร เมื่อกล่าวถึงภาคเหนือทำให้นึกถึงเชียงใหม่ ดังนั้นถ้ากล่าวถึงภาคใต้จะทำให้นึกถึงอะไร

๘. วิเคราะห์หลักการและโครงสร้าง เป็นข้อคำถามที่หาค้นหาเค้าเงื่อน เรื่องราวหรือเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ นั้นรวมตัวกันอยู่ได้ หรือจัดประเภทได้ เพราะหลักการใดใช้เทคนิคหรือวิชาใด หรือถามถึงทัศนคติและลัทธิที่เรื่องเน้นยึดถือ เช่น ชาวที่เสนอในหนังสือพิมพ์ส่วนมากจะใช้กลวิธีใดในการจูงใจผู้อ่านวีรกรรมใดที่ทำให้สรุปได้ว่าท้าวสุรนารี เป็นบุคคลกล้าหาญ

ข้อคำถามที่วัดคุณภาพของสมองด้านการวิเคราะห์ จะเป็นข้อคำถามที่กระตุ้นให้สมองแยกแยะเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อย ทั้งนี้ก็เพื่อให้มองทะลุลงไปถึงข้อเท็จจริงที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง

๑๐. การคิดเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (๒๕๔๕ ข : ๑๗) ได้ให้ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิดเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งเป็นจุดหมายหลักทางการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน การพัฒนาการคิดมี ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ทักษะการคิด ที่จำเป็นได้แก่ ทักษะการสื่อสาร เช่น การฟัง การอ่าน รับรู้ อธิบาย การพูด การเขียน การแสดงออก เป็นต้น ทักษะที่เป็นแก่นหรือทักษะขั้นพื้นฐานได้แก่ ทักษะการสังเกต การจัดลำดับ การเปรียบเทียบ การแปลความ การใช้เหตุผล การสรุปความและทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ ทักษะการทำนาย การทดสอบ สมมติฐาน การพิสูจน์ เป็นต้น

๒. ลักษณะการคิด ที่ควรพัฒนาเด็ก มี ๘ ประการ การคิดคล่อง การคิดหลากหลาย การคิดละเอียด การคิดชัดเจน การคิดกว้าง การคิดไกล การคิดลึกซึ้ง รวมทั้งการคิดอย่างมีเหตุผล

๓. กระบวนการคิด เป็นการคิดระดับสูงสุด กระบวนการคิดที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการคิดสร้างสรรค์ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ตัวอย่างการพัฒนาการคิด

คิดคล่อง ให้บอกสิ่งต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้มากที่สุด โดยมีเวลาจำกัด เช่น

- บอกชื่อดอกไม้มากที่สุด
- บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ให้มากที่สุด
- บอกชื่ออาหารไทยให้มากที่สุด
- บอกชื่อคนที่ขึ้นชื่อด้วย“สม” ให้มากที่สุด

คิดหลากหลาย คล้ายกับคิดคล่องแต่ไม่มีเวลาเป็นตัวกำหนด เช่น

- ดอกไม้ใช้ทำประโยชน์อะไรได้บ้าง
- ส่วนประกอบของพืชใช้ทำอะไรได้บ้าง
- ผ้าใช้ทำอะไรได้บ้าง

คิดยืดหยุ่น เป็นการคิดหาสิ่งของทดแทน เช่น

- ถ้าไม่มี.....จะใช้อะไรแทน
- ถ้าไม่มีข้าวจะใช้อะไรแทน
- ถ้าไม่มีเชือกจะใช้อะไรมัดของแทน
- ถ้าไม่มีร่มจะใช้อะไรบังแดดแทน

คิดละเอียด เป็นการระบุนรายละเอียด เช่น

- จงบอกสาเหตุการเกิดโรค

- จงบอกสาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
- จงบอกโทษของการสูบบุหรี่

คิดลึกซึ้ง เป็นการคิดชอบ เช่น

- จงบอกผลที่เกิดจากการ ไม่ร่วมมือพัฒนาท้องถิ่น
- นักเรียนมีส่วนร่วมลดขยะในโรงเรียนอย่างไร

คิดไกล เป็นการคิดในระยะยาวนาน เช่น

- ถ้าไม่ช่วยกันประหยัดไฟฟ้า อีก ๑๐ ปี จะเป็นอย่างไร
- ถ้าทำงานหนักมาก ๆ เมื่ออายุมากจะเป็นอย่างไร
- ถ้าจะให้ครอบครัวสงบสุขควรทำอย่างไร
- ถ้าเราต้องการทำงานดี ๆ ควรวางแผนการเรียนอย่างไร
- ถ้าเราไม่ต้องการมีปัญหา กับผู้อื่น ควรปฏิบัติตนอย่างไร

นายจूरินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เร่งระดมก๊นวาง ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ “จूरินทร์” วางกรอบ แก้ปัญหาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของเด็กไทย “รศ.ดร.สมพงษ์” ชี้ต้องกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่โรงเรียน ปรับแนวทางพัฒนาครู อย่างต่อเนื่อง กับเด็กได้คะแนนสอบต่ำเหตุออกข้อสอบไม่ตรงตามตำราที่เรียน

นายจूरินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กล่าวในการ ประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดเห็นหัวข้อการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและ เยาวชนไทย โดยมีผู้บริหารศธ.ทุกหน่วยงาน นักวิชาการ และภาคเอกชนเข้าร่วมกว่า ๑๕๐ คน ว่า เป้าหมายการจัดประชุมครั้งนี้ เพื่อระดมความคิดเห็นมาพัฒนาการศึกษาทั้งระบบในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อและการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจนี้คาดหวังว่าที่ประชุมจะสามารถระดมความเห็น เพื่อหาคำตอบใน ๖ ประเด็นที่กำลังเป็นปัญหาของการศึกษาไทยในขณะนี้ คือ

๑. การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันสอนให้เด็กท่องจำหรือคิดวิเคราะห์ที่ศทาง ที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่
๒. การออกข้อสอบทั้งแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานหรือโอเน็ต การทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพ/วิชาการ (PAT) สอดคล้อง กับที่สอนหรือไม่
๓. เด็กไทยเรียนในห้องเรียนมากเกินไปหรือไม่และจะทำอย่างไรให้เด็กเรียนใน ห้องเรียนน้อยลงแล้วมีเวลาทำกิจกรรมนอกห้องเรียนเพิ่มขึ้น

๔. ระบบการคัดเลือกเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสมหรือยัง สอดคล้องกับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือไม่

๕. สถาบันอุดมศึกษาผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของประเทศ หรือยังและ

๖. ระบบการประเมินการวัดผลหรือการประเมินสถานศึกษาเที่ยงตรงถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า การจะปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้เด็กไทยเรียนแบบคิดวิเคราะห์ได้ ศธ.ต้องกระจายอำนาจให้ โรงเรียนให้ครูมีอิสระทางวิชาการปราศจากการครอบงำอำนาจจากส่วนกลาง นอกจากนี้ ต้องปรับ วิธีการพัฒนาครูทั้งระบบไม่ใช่แค่อบรมให้รู้วิธีการสอนแนวคิดวิเคราะห์แบบชั่วคราวแต่ต้อง กำหนดไปเลยว่าจะใช้เวลา ๓ ปี พัฒนาครูให้มีทักษะสอนเชิงคิดวิเคราะห์โดยให้แต่ละเขตพื้นที่เป็น เจ้าภาพในการทำเรื่องนี้และดึงสถาบันอุดมศึกษาที่กระจายอยู่ในแต่ละเขตพื้นที่มาช่วยทำแผนการ พัฒนาครูตั้งแต่เรื่องทำแผนการสอน จัดทำสื่อส่งเสริมการสอนจัดตารางสอนในโรงเรียนแต่ละแห่งให้มี วันพิเศษสัปดาห์ละ ๒ วันที่ให้เด็กเรียนครึ่งวันทำกิจกรรมครึ่งวัน

คุณหญิงสุชาติดา กิระนันท์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่าหากจะทำ ให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้เชิงคิดวิเคราะห์มากขึ้นหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องเน้นหนักเรื่องการทำให้เด็กเรียนรู้ทางด้านภาษาทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพก่อนเพราะทักษะทางภาษาจะนำพาเด็กไปสู่ระบบการคิดวิเคราะห์ได้ดี ดังนั้นหากแก้ปัญหาส่วนนี้ไม่ได้ทักษะการคิดวิเคราะห์ก็ไม่เกิดซึ่งทุกวันนี้สถานศึกษาให้ความสนใจกับ ทักษะทางภาษาน้อยมากและข้อสอบวัดประเมินผลเด็กก็จะเน้นแต่ข้อสอบปรนัยส่งผลให้เด็กไทยมี ทักษะคิดวิเคราะห์ต่ำ

๑๑. ขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (๒๕๔๖ ข : ๒๑) ได้สรุปขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ขั้นที่ ๑ รวบรวมข้อมูล รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายของการสังเกต สนทนา ซักถามเล่าเรื่อง บริบท ท่าทาง จากข่าวสารหรือข้อมูลที่ต้องการจะอ่านเชิงวิเคราะห์

ขั้นที่ ๒ วิเคราะห์ คิดวิเคราะห์ จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่า ใครทำ อะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ ๓ สรุป สังเคราะห์ข้อมูลแล้วประเมินความน่าจะเป็น ความน่าเชื่อถือ สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม หาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุผล

ขั้นที่ ๔ ประยุกต์และนำไปใช้นำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง เลือกอย่าง เหมาะสมแล้วนำไปใช้

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

การจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R ซึ่งประกอบด้วย ความหมาย แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประโยชน์และข้อจำกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการสอนแบบ SQ๔R

สคูธ สินธพานนท์ (๒๕๕๔ : ๒๒๔) ได้กล่าวว่า การสอนแบบ SQ๔R เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วจดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ปรับปรุงจากการสอนแบบ SQ๓R ของฟรานซิส พี.โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแห่งมหาวิทยาลัยไอโฮโอ

ศศิธร ไชยเทศ (๒๕๕๔ : ๒๖) ได้กล่าวว่า การสอนแบบ SQ๔R หมายถึง วิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบ เป็นวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ ขยายความ สรุปและจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเอง ซึ่งการสอนแบบ SQ๔R เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ถึงแม้เป็นการสอนเน้นทักษะการอ่าน แต่ผู้สอนจะต้องสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือ ประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน และเขียน และในชีวิตประจำวันของเราจะอ่านสิ่งใดก็ จะอ่านอย่างมีจุดประสงค์ และมักจะอ่านจากสื่อต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R หมายถึง การออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดขณะที่อ่านเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านตามลำดับขั้น คือ ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นอ่าน ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง และขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R เป็นกลวิธีสอนที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ การสอนอ่านแบบ SQ๔R เป็นการสอนที่ได้รับการพัฒนาและตั้งอยู่บนรากฐานแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษา คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognition Theory) ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งของจิตวิทยาการเรียนรู้ อภิปัญญากับการอ่านนั้นหมายถึงขั้นตอนหรือวิธีการที่จะทำให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมาย มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ ๒ ส่วน คือ ความตระหนักรู้และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่าน รวมถึงวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ จนกว่าจะเข้าใจในเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน มีการควบคุมและตรวจสอบตนเองในระหว่างการอ่าน คือขั้นตอนการอ่านและการพูดคำตอบออกมาจากความจำของตนเองรวมถึงการประเมินหลังจากอ่านเรื่องนั้น ๆ จบแล้ว คือในขั้นตอนการทบทวน หากยังจำเรื่องราวทั้งหมดไม่ได้

ก็จะกลับไปสู่ขั้นตอนการอ่านอีกทั้งหนึ่งเพื่อรวบรวมข้อมูล

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R

สுகนธ์ สีนธพานนท์ (๒๕๔๕ : ๒๘๗ – ๒๙๑) การจัดการกิจกรรมแบบ SQ๔R หมายถึง เทคนิคการสอนอ่านตำราอย่างคร่ำๆ เพื่อสำรวจหาข้อมูลที่สำคัญของเรื่อง เนื่องจากการจัดการกิจกรรมแบบ SQ๔R ได้พัฒนาจาก SQ๓R ซึ่งมีที่มาจากฐานเดียวกัน คือ เริ่มต้นจาก SQ๓R ซึ่งนำเสนอโดย Robinson ต่อมา Walter Pauk ได้นำมาปรับเป็น SQ๔R โดยเพิ่มการจดบันทึกขึ้นมาอีก ๑ ขั้นตอน โดยเปลี่ยนขั้นตอนสุดท้ายของ SQ๓R จาก Review มาเป็น Reflect แต่ก็ไม่ได้มีการแตกต่างกันมากนัก เพราะปกติเมื่อเราอ่านอะไร เมื่อได้คำตอบแล้วส่วนใหญ่ก็จะมีจดบันทึกกันอยู่แล้วแต่อย่างไร ก็ยังยึดการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย การฟัง พูด อ่านและเขียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ก็จะเน้นให้ผู้เรียน ได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญขึ้นอยู่กับ การฝึกฝนและขึ้นอยู่กับความรู้อิงเดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักถึงความรู้เดิมของผู้เรียนจะต้องปูพื้นฐานให้ผู้เรียนก่อนถึงบทเรียนนั้น อีกอย่างที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง คือ ต้องเข้าใจว่าการอ่านเป็นการอ่านเพื่อหาเนื้อหาสาระมิใช่สนใจที่ตัวภาษา แต่ในกรณีการสอนชั้นประถมศึกษาหรือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้สอนจะต้องให้ความสนใจในการวัดความรู้เรื่องศัพท์และการใช้ภาษาด้วยเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหา ถ้าจะต้องตีความด้วยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความรู้เรื่องคำศัพท์ยังคงต้องคว่าผู้เรียนมีความรู้มากเท่าใด เรื่องโครงสร้างหรือการใช้ภาษาผู้สอนไม่ต้องใช้เวลามากนัก แต่จะให้ความสนใจกับเรื่องการตีความและการวิเคราะห์ข้อความ ให้ผู้เรียนรู้จักคำไข (KeyWords) แล้วเดาความหมายเพื่อเตรียมพร้อมที่จะไปใช้โรงเรียน และเพื่อเตรียมตัวที่จะมุ่งศึกษาต่อในระดับสูง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมแบบ SQ๔R

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R เป็นวิธีการสอนอ่านที่อาศัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) และทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ซึ่งนักการศึกษาได้ให้แนวคิด คำจำกัดความ และความหมายที่เกี่ยวข้องกับการอ่านดังต่อไปนี้

๑. ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive theory)

ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive theory) เป็นแนวคิดหนึ่งของจิตวิทยาการเรียนรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของตนเอง สามารถควบคุมความคิดตลอดจนประเมิน วางแผน การควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินผล การเรียนรู้อภิปัญญา (Metacognitive) เป็นความเข้าใจถึงกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) กล่าวคือ ผู้เรียนรู้ว่าตนคิดอะไร คิดอย่างไร ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจตนเองได้ ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดให้เหมาะสมได้ อภิปัญญาต่างจากปัญญาหรือการคิดทั่วไป (Cognitive) ตรงที่ปัญญาคือเป็นการคิดสรุปเปรียบเทียบเนื้อหาเหตุผล แก้ปัญหา วิเคราะห์สังเคราะห์หรือนำไปใช้

แต่อภิปัญญาเป็นการคิดที่รู้ตัวว่าคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบอภิปัญญาได้ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียนได้เป็นอย่างดีนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงความหมายของทฤษฎีอภิปัญญาไว้ ดังนี้

Flavell (๑๙๗๙ : ๙๐๖) สรุปไว้ว่า อภิปัญญา หมายถึง การเรียนรู้วิธีที่จะเรียน มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

๑. ความรู้ทางอภิปัญญา (Metacognitive Knowledge) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและรู้จักตนเอง เช่น “ฉันรู้ว่าการเรียนไวยากรณ์เป็นเรื่องที่ยากสำหรับฉัน”
๒. ประสบการณ์ทางอภิปัญญา (Metacognitive Experience) เป็นการรู้ความคิดอย่างมีสติและรู้สึกตัว เช่น รู้สึกและเข้าใจว่าตัวเองเข้าใจหรือไม่เข้าใจในสิ่งนั้นๆ
๓. เป้าหมายหรืองาน (Goals or Task) เป็นการกำหนดจุดประสงค์หรืองานที่จะทำไว้แน่นอน
๔. การกระทำและวิธี (Action and Strategies) เป็นวิธีการที่บุคคลใช้เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

อภิปัญญากับการอ่าน

วนิดา เหล่าเทิดพงษ์ (๒๕๔๑ : ๓๒) กล่าวคือ อภิปัญญากับการอ่านนั้น หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนที่จะทำให้การอ่านบรรลุตามเป้าหมายของการอ่าน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ ความตระหนักรู้ (Awareness) และการควบคุม (Regulation) กลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่าน Harris & Sipay (๑๙๗๙ : ๖๒๒) สรุปไว้ว่า “อภิปัญญาในการอ่านหมายถึง กระบวนการคิดของผู้อ่าน ที่ผู้อ่านรู้ตัวว่ากำลังอ่านอะไรและทำไมต้องอ่านสิ่งนั้นตลอดจนตระหนักรู้ (Awareness) และควบคุม (Regulation) กระบวนการคิดนั้น” จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า อภิปัญญากับการอ่าน หมายถึง การตระหนักรู้ของผู้อ่านที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการอ่าน วิธีการที่ใช้ในขณะการอ่าน การตรวจสอบความเข้าใจของตนเองจากการอ่าน และมีการประเมินวิธีการอ่านและความสามารถในการอ่านของตนเองด้วยกล่าวโดยสรุป การที่ประสบความสำเร็จในการทำความเข้าใจการอ่านนั้นต้องมาจากการที่ผู้อ่านมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องเป็นผู้มีพฤติกรรมการอ่านและเรียนรู้ด้วยการริเริ่มและควบคุมตนเอง ซึ่งต้องอาศัยอภิปัญญาและการใช้กลวิธีที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

๒. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการอ่าน นักวิชาการได้สรุปถึงความหมายของโครงสร้างความรู้ ดังนี้ Mayer (๑๙๗๕ : ๑๑) ให้คำจำกัดความว่า โครงสร้างความรู้ ว่าเป็นโครงสร้างของประสบการณ์เดิมในแต่ละด้านที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ในปัจจุบันของคนๆ

นั้น ข้อมูลใหม่ๆ ที่ได้มาจะผสมกลมกลืนกับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้ข้อมูลสำคัญบางอย่าง อาจสูญเสียข้อมูลเฉพาะไป

Piaget (๑๙๕๒ : ๒๐) สรุปถึงสติปัญญาของคนเราว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structures) หน้าที่ทางปัญญา (Cognitive Function) และเนื้อหาทางปัญญา

หน้าที่ทางปัญญา หมายถึง กิจกรรมทางปัญญาทั้งหลาย ได้แก่ การจัดระบบความรู้ในสมอง (Organization) การรวบรวมความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม (Assimilation) การดัดแปลงปรับปรุงแก้ไขความรู้เดิมให้เหมาะสม (Accommodation)

เนื้อหาทางปัญญา หมายถึง ความรู้เดิมที่เกี่ยวกับเนื้อหาทางปัญญา สอดคล้องกับเรื่องทีอ่าน จะสามารถเข้าใจและรับรู้เรื่องราวได้เร็วกว่าผู้ไม่เข้าใจโครงสร้างเนื้อหาทางปัญญาเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มาก่อน องค์ประกอบทางสติปัญญาทั้ง ๓ ด้านดังกล่าว มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือ โครงสร้างทางสติปัญญาที่มีผลต่อการจัดระเบียบความรู้ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลใหม่และความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหา และรูปแบบความรู้ใหม่ที่รับเข้ามา

Rumelhart (๑๙๘๑ : ๒๒) ได้สรุปถึง ความสำคัญของโครงสร้างความรู้เดิมว่า ความเข้าใจในการอ่านนั้นจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านมีความรู้ด้านภาษา และความรู้ทั่วไปความรู้เหล่านี้ จะถูกกระตุ้นให้ทำงานโดยกระบวนการทางสมอง เพื่อนามาใช้ช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่กำลังอ่าน ทั้งนี้เพราะข้อเขียนใดๆ ก็ตามเป็นเพียงข้อมูลภาษาที่ผู้เขียนเตรียมให้ผู้อ่าน ผู้อ่านต้องสร้างความหมายขึ้นมาเอง โดยการนำเอาโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่มาตีความหมายข้อมูลนั้นออกมา

จิตาภา ฉันทานนท์ (๒๕๔๑ : ๕๓) ได้สรุปถึง แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านว่ามีองค์ประกอบ ๓ ด้าน คือ

๑. พื้นฐานความรู้ด้านภาษา (Linguistic Schema) หมายถึงความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร การสะกด คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ และสัมพันธภาพในข้อความ

๒. พื้นความรู้ด้านเนื้อหา (Content Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมความรู้รอบตัวทั่วไป และความรู้ในเนื้อหาเฉพาะด้านตามที่ปรากฏหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่าน

๓. พื้นความรู้ด้านโครงสร้างบทอ่าน (Formal Schema) หมายถึงความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนประเภทต่างๆ ที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาในบทอ่าน ซึ่งมีอยู่หลายประเภท เช่น ประเภทบรรยาย (Descriptive) ประเภทเล่าเรื่อง (Narrative) ประเภทเปรียบเทียบ (Comparison) โครงสร้างความรู้ (Schema) เป็นคำศัพท์ที่นักวิทยาศาสตร์ใช้เพื่ออธิบายว่าคนเราเรียบเรียงและเก็บข้อมูลในหัวสมองได้อย่างไร โครงสร้างความรู้สะท้อนประสบการณ์ความเข้าใจ

กรอบความคิด ทักษะ คุณค่า ทักษะ และกลวิธีที่ผู้อ่านนำมาใช้ทำความเข้าใจสถานการณ์เรื่องที่อ่าน การกระตุ้นให้เกิดองค์ความรู้เป็นกลไกซึ่งใช้ในการนำความรู้ที่มีอยู่มาทำความเข้าใจข้อมูลในตาราง ซึ่งทำให้เกิดความหมายในการอ่าน โครงสร้างความรู้ถูกเรียกว่า “The BuildingBlocks of Cognition” เพราะว่ามันหมายถึง เครือข่ายที่สมบูรณ์ของข้อมูลที่ใช้ในการเข้าใจเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ใหม่ๆ

Rumalhart (๑๙๘๑ : ๒๓) สรุปโครงสร้างความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้เราสามารถทำความเข้าใจตำราที่อ่านได้ หน้าที่ของโครงสร้างความรู้มี ๓ ประเด็น คือ

๑. ช่วยให้อ่านค้นหา (Seek) และเลือก (Selection) ข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการจากการอ่าน ในการค้นหาและเลือกข้อมูลนั้นผู้อ่านต้องตีความเรื่องที่อ่าน และการตีความจะเกิดขึ้นเมื่อมีการคาดเดาเนื้อหาที่จะได้อ่านต่อไป หรือเติมคาที่หายไประหว่างการอ่าน
๒. ช่วยให้อ่านเรียบเรียงข้อมูลในตารางได้ กระบวนการซึ่งเรียบเรียงและบูรณาการความรู้ใหม่และความรู้เดิม เพื่อเกิดความคงทนในการจดจำตารางที่มีการเรียบเรียงไม่ดีจะทำให้เข้าใจยาก
๓. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ซึ่งกระบวนการที่ทำให้เกิดการทำความเข้าใจนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ตัดสินใจและประเมินผลได้

จิตาภา ฉันทานนท์ (๒๕๔๑ : ๕๕) ได้สรุปการสอนอ่านตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมว่า มีขั้นตอนการสอนที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นตอนการอ่าน (Pre Reading) เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นตอนที่ครูจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านสามารถใช้ความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน
๒. ขั้นการอ่าน (While Reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่าน และพยายามทำความเข้าใจบทอ่าน ในขั้นนี้ครูควรแนะนำและฝึกให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่ผู้เรียนอาจต้องอ่านซ้ำพิจารณาบทอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
๓. ขั้นหลังการอ่าน (Post Reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งมีหลายวิธี เช่น ให้ตอบคำถาม ให้สรุปย่อประเด็นสำคัญให้เลือกข้อมูลจากบทอ่านมาเรียบเรียงตามลำดับเรื่องราว

Ausubel (ภาพ เลหาทไฟฟูลย์. ๒๕๔๒ : ๗๘ อ้างอิงมาจาก Ausubel ๑๙๘๒) ซึ่งเป็นผู้ตั้งทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Verbal Learning) สรุปว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีพื้นฐานและนำมาเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่ การเรียนรู้สิ่งใหม่จะมีความหมายกับ

ผู้เรียนเพราะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติใหม่กับโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่ถ้าหากผู้เรียนเรียนสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีพื้นฐานมาก่อนจะกลายเป็นการเรียนแบบท่องจำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้เราสามารถใช้เวลาความรู้เดิมทำความเข้าใจตาราที่อ่านได้โดยโครงสร้างความรู้จะทำให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการจากการอ่าน ทำความเข้าใจและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

๓. แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R

การจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R เป็นเทคนิคที่เน้นกลวิธีการอ่านหลายวิธีมาประกอบกันเพื่อให้การอ่าน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้อ่านมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจต่อบทอ่านวิธีการที่ผู้อ่านจะอ่านบทอ่านได้อย่างมีความหมายจำเป็นต้องมีกลวิธีความเข้าใจในการอ่าน ๔ วิธีของ Gunning (Gunning, ๑๙๙๒ : ๑๙๖ – ๑๙๗) ดังนี้

๓.๑ กลวิธีการเตรียมตัว (Prep Rational Strategies) เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านใช้การสำรวจบทอ่าน การคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่มีอยู่ในบทอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน รวมไปถึงถึงการสนับสนุน รวมไปถึงการสรุปความและการใช้ผังสัพพัญญูทางความหมาย (Segmenting Map) ในการเตรียมตัวให้ผู้อ่านสร้างความหมายต่อบทอ่าน

๓.๒ การเติมรายละเอียด (Elaborating) เป็นการเชื่อมโยงหรือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้จากบทอ่านองค์ความรู้เดิมของตน หรือเป็นการนำเอาความรู้เดิมกับสิ่งที่ได้จากบทอ่านมาผสมผสานกันได้เป็นข้อมูลใหม่ เป็นการเติมรายละเอียดประกอบไปด้วยการอนุมาน การอุปมาอุปไมย การประเมินหรือการอ่านบทอ่านในเชิงวิจารณ์ญาณ

๓.๓ การท่องจำ (Rehearsing) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการจำ โดยอาศัยการเขียนอย่างคร่าวๆ การเขียนบันทึกย่อ การขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ การทดสอบตัวเอง และการทบทวนซ้ำ การเพิ่มเติมรายละเอียดและการท่องจำ เป็นกลวิธีที่มีการใช้ร่วมกันในบทอ่านที่ยาก และซับซ้อน

๓.๔ การตรวจสอบ (Monitoring) เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ถึงความสามารถในการทำความเข้าใจในการอ่านของตนเองและความสามารถในการเลือกกลวิธีในการอ่านได้อย่างเหมาะสมกลวิธีในการตรวจสอบนี้แก่การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ความสามารถในการปรับอัตราความเร็วในการอ่านต่อบทอ่านที่ยาก การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านและการอภิปรายเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

จากกลวิธีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความเข้าใจเป็นจุดประสงค์สำคัญในการอ่านและการอ่านเป็นกระบวนการในการสร้างความหมายจากบทอ่าน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องรู้จักกลวิธี

หรือกระบวนการต่างๆ เพื่อให้การอ่านมีจุดมุ่งหมาย

๔. ลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (๒๕๔๕ : ๒๘๗ - ๒๙๐) สรุปถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R ว่า เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านตาราที่เป็นระบบ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตาราที่อ่านด้วยตนเอง โดยแต่ละขั้นตอนนั้นช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเนื่องจากเน้นที่การอ่านซ้ำๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R นั้น ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว และดูหัวข้อย่อยในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความท้ายบทด้วย เพื่อนำไปตั้งคำถามที่ได้มาจากบทอ่านเพื่อถามตนเอง ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญๆ ในบทนั้น โดยตั้งคำถามที่ถามนั้น ได้แก่ ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดและอภิปัญญาในการเข้าใจจุดประสงค์ ตั้งจุดประสงค์ การเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม การตัดสินใจ และการประเมินความเข้าใจของตน หลังจากนั้น ผู้เรียนต้องกลับมาอ่านเนื้อหาซ้ำกันอีกครั้งอย่างละเอียด การอ่านอย่างแท้จริงเกิดขึ้นในขั้นนี้เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้แล้ว และในขั้นนี้หากนึกถึงความอะไรขึ้นได้อีกก็จดบันทึกลงไป และการอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบนั้น เมื่อได้คำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้แล้ว ใช้คำพูดของตนเพื่อสรุปคำตอบในขั้นตอนนี้และแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้อ่านด้วยว่าเข้าใจประเด็นได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะการพูดคำตอบออกมาจากความจำโดยใช้คำพูดของตนเองนั้นเป็นการถอดความที่ต้องคงความหมายและแนวคิดของเรื่องเดิมเอาไว้ให้ครบถ้วน โดยสามารถใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาบูรณาการเข้ากับสิ่งที่รู้จากเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นเขียนคำตอบที่ได้ เพื่อสรุปใจความเรื่องราวที่ได้อ่านประกอบด้วยใจความหลักและใจความสนับสนุนซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และทบทวนสิ่งต่างๆ ที่ได้จดบันทึกย่อไว้และเขียนสรุปใจความหลังจากที่ได้อ่านจบแล้ว เป็นการทวนคำถามคำตอบ หากไม่แน่ใจส่วนใดของเรื่องให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อจำได้ดีขึ้น

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้อ่านรู้จักการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตาราที่อ่านด้วยตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (๒๕๔๕ : ๒๘๐ - ๒๘๑) การสอนตามระบบวิธีการสอนแบบ SQ๔R ตามแบบ วอลเตอร์พอค มี ๖ ขั้นตอน คือ

๑. Survey (S) อ่านอย่างรวดเร็วๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างได้

๒. Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกัน ก็ควรจะตั้งถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไรอย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

๓. Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่นักคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

๔. Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ ๓ โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

๕. Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

๖. Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

จากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R ตามข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางในการจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยจัดให้มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูแจ้งจุดประสงค์และวิธีการเรียนรู้ให้ทราบเป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้ผู้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials) เช่น ใบโฆษณา จดหมาย ใบสมัครงานข่าว จุลสาร ฯลฯ

๒. ชี้นสอน ซึ่งทำการสอนตามระบบวิธีการสอนแบบ SQ๔R ซึ่งมี ๖ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การสำรวจ (Survey : S) ครูกำหนดให้นักเรียนอ่านในใจบทอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องในเวลาที่กำหนด

๒.๒ การตั้งคำถาม (Question : Q) ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่านแล้วครูเขียนคำถามที่ได้ไว้บนกระดาน เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

๒.๓ การอ่าน (Read : R) ให้นักเรียนอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ได้ตั้งไว้

๒.๔ การจดบันทึก (Record : R) ให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้ อ่าน โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จาเป็นลงในสมุด

๒.๕ การสรุปใจความสำคัญ (Recite : R) ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง และครูสรุปเพิ่มเติม

๒.๖ การแสดงความคิดเห็น (Reflect : R) ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านนั้น อาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

๓. ชั้นสรุปและประเมินผล ให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูเป็นผู้กำกับดูแลนักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายแผน และครูวัดผลประเมินผลว่านักเรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่จากการทำแบบทดสอบ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแบบ SQ๔R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดีมีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้น ยั่วยุให้นักเรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านทั้ง ๖ ขั้น แล้วจะทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านได้ในที่สุด

แบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความจำเป็นในการเรียนรู้ นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติกระทำซ้ำจนเกิดความชำนาญ เกิดความรู้ที่ถาวร ดังนั้นจึงมีบุคคลในวงการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กติกา สุวรรณพงศ์ (๒๕๔๑ : ๔๐) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง การจัดประสบการณ์การฝึกหัดโดยการใช้วัสดุประกอบการสอน หรือเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนกระทำด้วย

ตนเอง เพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เข้าใจดีขึ้น และเกิดความชำนาญจนสามารถทำ และนำไปใช้ได้โดยอัตโนมัติ ทั้งในการแก้ปัญหาระหว่างเรียนและในสถานการณ์อื่น ๆ ใน ชีวิตประจำวัน

คำรณ ล้อมในเมือง (๒๕๔๘ : ๑) กล่าวว่าแบบฝึกหรือแบบฝึกทักษะ คือ สื่อการเรียน การสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ชาอุชัย อาจิสมาจาร (๒๕๔๐ : ๙๘) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของแบบฝึกกว่า เป็น วิถีทางที่สำคัญในการกระตุ้นในการนำกิจกรรมภายในหรือภายนอกชั้นเรียน ช่วยสร้างเจตคติที่ดีสู่งาน ที่ทำให้นักเรียนภูมิใจในความสำเร็จ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำได้ดีกว่าและพัฒนา อุบนิสัย การเรียนการสอนแบบเป็นเอกเทศ

ชลนิชา เลิศนพคุณวงศ์ (๒๕๔๓ : ๒๔) กล่าวถึงแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับครูและผู้เรียน การเขียนสะกดคำในภาษาไทย เป็นกลวิธีที่ต้องให้ทักษะเป็นสำคัญ ซึ่งวิชาทักษะนี้ขึ้นอยู่กับฝึกและการฝึกที่ถูกวิธีเท่านั้น จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการใช้ทักษะ แบบฝึกเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำได้อย่างดี

พนมวัน วรรณาลัย (๒๕๔๒ : ๓๗) กล่าวว่า แบบฝึกหัด หมายถึง งานกิจกรรมหรือ ประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดกระทำเพื่อทบทวน ฝึกฝนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไป แล้วให้เกิดความจำ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความสามารถ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

สกุณา เลิกนอก (๒๕๔๕ : ๒๒) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง สื่อการสอน ที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาแล้วไปใช้เพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

อุษา ชันแข็ง (๒๕๔๕ : ๑๗) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด หมายถึง งาน หรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ฝึกเรียนทำ เพื่อให้การฝึกฝนหรือทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้วให้เกิด ความชำนาญ

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็น สำหรับครูและนักเรียนเพราะแบบฝึก เป็นสื่อการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญ แม่นยำ โดยเฉพาะการเขียนสะกดในภาษาไทย เป็นกลวิธีที่จะต้องให้ทักษะเป็นสำคัญทักษะนี้จะต้องฝึกมาก ๆ และฝึกอย่างถูกวิธี จึงจะทำให้เกิดความชำนาญได้

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มทักษะ ฉะนั้นการสอนภาษาไทยจึงต้องให้มีการ ฝึกฝนให้เกิดความคล่องแคล่ว การที่จะให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

ตามอักษรวิธีได้นั้น จะต้องอาศัยแบบฝึก เพราะการฝึกทำให้เกิดความชำนาญ ความแม่นยำและยังช่วยให้การพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนดีขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของการใช้แบบฝึกไว้ ดังนี้

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (๒๕๔๐ : ๙๘) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่า เป็นวิธีทางที่สำคัญในการกระตุ้นในการนำกิจกรรมภายในหรือภายนอกชั้นเรียน ช่วยสร้างเจตคติที่ดีสู่งานที่ทำให้นักเรียนภูมิใจในความสำเร็จ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำได้ดีกว่าและพัฒนา อุบนิสัย การเรียนการสอนแบบเป็นเอกเทศ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (๒๕๔๕ : ๑๐) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่า การสอนภาษาไทยให้สนุกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดจะมีข้อผิดพลาดที่ตรงนั้น ตรงนี้ผิดพลาดจะทำให้รู้สึกสนุกขึ้น แต่ระวังอย่าให้การประจานนักเรียน และเมื่อมีข้อผิดพลาดต้องแก้ไขอย่าปล่อยไปโดยไม่ได้แก้เป็นอันขาด การใช้แบบฝึกช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้น จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้โดยตรงต่อนักเรียนซึ่งถ้านักเรียนทำแบบฝึกไม่ถูกต้องก็สามารถแก้ไขได้ทันที ทำให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและจะได้พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอีก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๔๕ : ๑๓๑) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นคือแบบฝึก เพราะนักเรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

อนงค์ศิริ วิชาลัย (๒๕๓๖ : ๒๗) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่า วิธีสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดียิ่งขึ้น คือแบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (๒๕๓๘ : ๕๓) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาวะของครู
๒. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น
๓. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในทางจิตใจมากขึ้น
๔. ช่วยเสริมสร้างทักษะทางภาษาให้คงทน
๕. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
๖. ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง
๗. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน
๘. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
๙. ช่วยให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

๑๐. ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำ

นอกจากนี้ อดุลย์ ภูปลี้ม (๒๕๓๙ : ๒๕-๒๕) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
๒. ช่วยให้จดจำเนื้อหาและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
๓. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะเรียน
๔. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
๕. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
๖. ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องของตนเอง
๗. ทำให้ครูประหยัดเวลา
๘. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการใช้แบบฝึกที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าแบบฝึกมีความจำเป็น ต่อการเรียนภาษาอย่างยิ่ง ทั้งนี้แบบฝึกที่ใช้ควรเป็นสิ่งที่ครูสร้างขึ้น เพราะครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน และรับรู้ปัญหาของนักเรียน จึงสามารถใช้แบบฝึกเพื่อปัญหาได้อย่างตรงประเด็นเพื่อพัฒนาการเรียน ของนักเรียนให้ดีขึ้น แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในทักษะต่าง ๆ ที่คงทน เป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น แบบฝึกจัดว่า เป็นอุปกรณ์การเรียนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้ และประเมินผล นักเรียน ก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผล ความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก

ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

คำรณ ล้อมในเมือง (๒๕๔๘ : ๑) ได้กล่าวถึง ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

๑. คู่มือการใช้แบบฝึก เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำยบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน หรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุว่าในแบบฝึกชุดนี้มีแบบฝึกทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้าง และมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกผลการประเมิน

๑.๒ สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการบอกครูหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน

๑.๓ จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก

๑.๔ ขั้นตอนในการใช้แบบฝึก บอกเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการใช้ และอาจเขียนใน รูปแบบการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๕ เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด

๒. แบบฝึกเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อการให้ผู้เรียนฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรควรมีส่วนประกอบดังนี้

- ๒.๑ ชื่อชุดในแต่ละชุดย่อย
- ๒.๒ จุดประสงค์
- ๒.๓ คำสั่ง หรือ คำชี้แจง
- ๒.๔ ตัวอย่าง
- ๒.๕ ชุดฝึก
- ๒.๖ ภาพประกอบ
- ๒.๗ ข้อทดสอบก่อนและหลัง
- ๒.๘ แบบประเมินบันทึกผลการใช้

รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ

คาร์ณ ล้อมในเมือง (๒๕๔๘ : ๒) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะว่า รูปแบบก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ แบบฝึก จึงควรมีรูปแบบที่หลากหลายมิใช่ใช้แบบเดียวจะเกิดความจำเจน่าเบื่อหน่าย ไม่ทำลายใให้อายากรู้ อายากล่อง จึงขอเสนอ รูปแบบของแบบฝึกที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อน ส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบอื่นก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ดังนี้

๑. แบบถูกผิด เป็นแบบฝึกที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วให้เลือกใส่เครื่องหมายถูกผิดหรือตามดุลยพินิจของผู้เรียน
๒. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถามหรือปัญหา ซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดขวามือ มาจับคู่คำถามให้สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลขหรือรหัสคำตอบไปวางไว้ที่หน้าข้อความหรือให้ใช้โยงเส้นก็ได้
๓. แบบเติมคำหรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้ แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำหรือข้อความที่นำมาเติมอาจให้เติมอย่างอิสระ หรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้
๔. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยจะมีสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นคำถามซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ ๒ เป็นตัวเลือก คือคำตอบซึ่งอาจมี ๓-๕ ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงตัวเดียว ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง
๕. แบบอัตนัย คือ ความเรียงเป็นแบบฝึกที่มีตัวคำถาม ผู้เรียนต้องเขียนบรรยายคำตอบอย่างเสรีตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องเวลา อาจใช้ในรูปของคำถามทั่ว ๆ ไปหรือเป็นคำถามให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้

หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

ละเอียด มีคม (๒๕๕๐ : ๕๗ ; อ้างถึงใน พรรณธิดา อ่อนแสง. ๒๕๓๒ : ๔๘) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกควรมีลักษณะดังนี้

๑. จะต้องตั้งวัตถุประสงค์
๒. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก
๓. ชั้นต่าง ๆ ในการสร้างแบบฝึก
๔. ศึกษาความบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน
๕. ศึกษาจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้
๖. ศึกษาเนื้อหาวิชาที่จะสอน
๗. ศึกษาลักษณะของการฝึก
๘. กำหนดรูปแบบและสร้างแบบฝึกให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการแก้ไข

ประภาพรพรณ เส็งวงศ์ (๒๕๓๗ : ๓๕) ได้สรุปหลักสำคัญในการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

๑. แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบและหลายกิจกรรม
๒. ในการสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับ
๓. วัยและความสามารถของเด็ก
๔. เนื้อหาควรเหมาะสมกับความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก
๕. แบบฝึกควรเน้นให้เด็กเกิดความคิดมากกว่าเกิดความจำจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกต้องมีจุดมุ่งหมายว่าฝึกเฉพาะด้าน เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา แบบฝึกต้องเหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล มีความชัดเจนและมีความหมายต่อการนำ

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมส่วนหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้เด็กได้ทำหลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้ว เป็นการช่วยให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ และเกิดความคงทนในการเรียนรู้ จำเป็นต้องจัดทำให้ดีและให้เหมาะสมกับนักเรียน จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาและกล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐ : ๑๔๕) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกหัดเสริมทักษะที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
๒. เหมาะสมกับระดับชั้น หรือวัย แสดงความสามารถของนักเรียน
๓. มีคำชี้แจงสั้น ๆ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
๔. ใช้เวลาที่เหมาะสม

๕. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ
๖. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
๗. มีให้เลือกตัวอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
๘. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ดีต้องให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ
๙. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก
๑๐. ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

คำรณ ล้อมในเมือง (๒๕๔๘ : ๑๐) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. มีจำนวนแบบในการทำหลากหลาย และมากพอในการให้เด็กทำงานเกิดทักษะการเรียนรู้

๒. ควรออกแบบได้น่าสนใจเด็กอยากทำเช่น มีภาพ การตีกรอบ ให้สวยงาม
๓. สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน
๔. ควรมีลำดับการเรียนรู้ในการทำจากง่าย ๆ ไปสู่แบบที่ยากขึ้น
๕. คำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
๖. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเด็กที่เรียนเก่งควรมีแบบฝึกหัดให้เพียงพอ ส่วนเด็กที่เรียนไม่เก่ง ก็พอที่จะทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจพอที่จะผ่านเกณฑ์ได้
๗. แบบฝึกมีความหลากหลายกว้างกว่าข้อสอบ ข้อสอบเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแบบฝึกหัดเท่านั้น แบบฝึกจึงไม่ควรสร้างเพียงข้อสอบอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงลักษณะของกิจกรรมสอดแทรกอยู่ด้วย
๘. แบบฝึกควรช่วยเสริมสร้างความคิดริเริ่มให้เด็กได้ใช้ความคิดได้มากกว่าการ

จดจำ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐ : ๑๔๕) ผกาวัต ปัญญาวรณศิริ (๒๕๔๐ : ๑๗) มนทิรา ภักดีณรงค์ (๒๕๔๐ : ๙๙ - ๑๐๐) และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๔๕ : ๑๓๑) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ดังนี้

๑. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
๒. เหมาะสมกับระดับชั้น หรือวัย
๓. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
๔. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก
๕. ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา
๖. แบบฝึกแต่ละชุดควรมีระยะสั้น
๗. ควรเรียนจากง่ายไปหายาก
๘. ควรมีการประเมินขณะฝึก เพื่อประเมินความชำนาญในทักษะนั้น

๙. นักเรียนต้องได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ
๑๐. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
๑๑. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ
๑๒. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
๑๓. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
๑๔. ปลุกความสนใจให้เร้าใจ
๑๕. สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (๒๕๓๘ : ๕๕ - ๕๖) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. ประเภทเลือกคำตอบ

- เลือกระบายสีพวกเดียวกัน
- เลือกคำที่มีความหมายตรงกับข้อความ
- เลือกตัวพยัญชนะใสในกลุ่มคำ
- เลือกคำที่สะกดไม่ถูกต้อง
- เลือกคำพวกเดียวกัน
- ขีดเส้นใต้คำพวกเดียวกัน

๒. ประเภทเติมคำ

- เติมพยัญชนะในคำที่กำหนดให้
- เติมคำในข้อความที่กำหนดให้
- เติมส่วนประกอบของคำให้เป็นคำที่มีความหมาย
- เติมคำให้มีความหมายตรงกับภาพ
- เติมอักษรในช่องว่างให้เป็นคำ ซึ่งตรงกับคำอ่านที่กำหนดให้

๓. ประเภทสร้างคำ

- สร้างคำจากภาพ
- สร้างคำจากภาพและความหมายที่กำหนดให้
- สร้างคำโดยเรียงตัวอักษรที่กำหนดให้
- สร้างคำโดยกำหนดส่วนประกอบของคำบางส่วน
- นำคำมาประสมให้เกิดคำใหม่
- สร้างคำจากตัวอักษรที่สลับกันอยู่
- สร้างประโยคจากภาพ

๔. ประเภทจับคู่

- จับคู่พยางค์ที่อ่านตรงกัน

จับคู่คำกับข้อความที่มีความหมายตรงกัน

จับคู่คำพวกเดียวกัน

๕. ประเภทสร้างประโยค

สร้างประโยคคำที่กำหนดให้

เลือกคำเติมลงในประโยคให้ได้ใจความ

๖. ประเภทของคำ

เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนดให้

เขียนคำจากคำอ่านและความหมายที่กำหนดให้

แก้คำที่เขียนสะกด

๗. ประเภทแยกส่วนประกอบของคำ

๘. ประเภทความหมายของคำ

มนตรี ภัคดีณรงค์ (๒๕๔๐ : ๙๙ - ๑๐๐) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกที่จะทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ต่อไปนี้

๑. นักเรียนต้องได้ฝึกบ่อย ๆ

๒. นักเรียนได้ลงมือกระทำเอง

๓. เกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึก

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้เรียน และแบบฝึกที่ดีควรมีเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์เรียงจากง่ายไปหายาก เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน อาจมีภาพประกอบคำสั่งหรือคำชี้แจงสั้น ๆ มีรูปแบบที่หลากหลายนักเรียนได้ใช้ความคิด และท้าทายความสามารถของผู้เรียน สำหรับแบบฝึกที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นนั้นได้ยึดหลักจิตวิทยาโดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายากมีคำสั่งที่ชัดเจน และมีภาพประกอบที่สวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีประโยชน์หลายด้านดังนี้

๑. เป็นส่วนเพิ่มเติมเสริมหนังสือเรียน

๒. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องอาศัยการส่งเสริมและการเอาใจใส่

ของครูผู้สอนด้วย

๓. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ

๔. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน

๕. การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันท่วงที

๖. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงาน และเวลานักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึกทำให้มีเวลาและโอกาสในการฝึกฝนมากขึ้น

เอมอร สงวน (๒๕๔๗ : ๓๐) ได้กล่าวถึงแบบฝึกทักษะ ดังนี้

๑. ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

๒. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน

๓. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนตาม

ความสามารถของตน

๔. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลต่อตนเองได้

๕. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง

๖. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

๗. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันของคนอื่น

๘. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยผลดังกล่าวได้แก่ การฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหาฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียนและได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

๘.๑ เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว

๘.๒ เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน

๘.๓ มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย

๘.๔ ให้ความที่เหมาะสม คือไม่นานเกินไป

๘.๕ เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ

๘.๖ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี

๘.๗ มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ

๘.๘ ควรมีหลายรูปแบบ มีความหายแก่นักเรียน

๘.๙ ให้หลักจิตวิทยา

๘.๑๐ ให้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

๘.๑๑ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน

๘.๑๒ ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ

๘.๑๓ เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

๘.๑๔ สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

อดุลย์ ภูปลั้ม (๒๕๓๙ : ๒๕-๒๕) และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๔๕ : ๑๓๑) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

๑. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
๒. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
๓. ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียน
๔. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
๕. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
๖. ทำให้ครูประหยัดเวลา
๗. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
๘. ครูได้แนวทางพัฒนาการสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุด

ตามความสามารถของตนเอง

๙. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้
๑๐. ฝึกให้นักเรียนได้รับความผิตชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
๑๑. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ

๑๒. แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่ดีจะช่วยให้เกิดผลดังกล่าวได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากเรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที ซึ่งจะทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้แบบฝึกเพื่อฝึกทักษะบ่อย ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีความชำนาญ มีความจำที่คงทน ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อประโยชน์ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก

สำหรับงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๗ : ๑๔๕ - ๑๔๖) กล่าวถึงวิธีการสร้างแบบฝึกโดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. สำรวจปัญหาและความต้องการ โดยรวบรวมปัญหาต่าง ๆ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

๒. สํารวจจุดประสงค้ในการสร้างแบบฝึกให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบว่สร้างแบบฝึกหัดเพื่ออะไร

๓. วิเคราะห์คําในจุดประสงค้ว่ประกอบด้วยคํา และความหมายอย่างไรคําไหนมี ปัญหาในการอ่านให้เขียนจดบันทึกไว้

๔. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาของนักเรียนในแต่ละชั้นว่เด็กแต่ละวัย มีความสนใจอย่างไร

๕. กำหนดรอบการสร้างชุดแบบฝึกว่ประกอบด้วยชุดอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงไร จะนำเสนอโดยใช้รูปภาพหรือไม่

๖. ลงมือสร้างแบบฝึกแต่ละชุด นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความ ถูกต้องตรงตามเนื้อหา เช่น ครูภาษาไทยที่มีประสบการณ์ หรือศึกษานิเทศก์ หรือนำไปใช้กับนักเรียน ๕ คน เพื่อรวบรวมข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง

๗. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้เสริมการเรียนการสอน ภาษาไทยต่อไป

คำรณ ล้อมในเมือง (๒๕๔๘ : ๔) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกว่ จะคล้ายคลึงกับการสร้างวัตกรรมการศึกษาประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน ปัญหาผ่านจุดประสงค้ของนักเรียน ปัญหาจากการสังเกตพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๒. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค้และกิจกรรม

๓. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหที่เกิดขึ้นจากข้อหนึ่งโดยการสร้างแบบฝึกและเลือก เนื้อหาในส่วนที่สร้างแบบฝึกนั้น ว่ทำเรื่องใดบ้าง กำหนดโครงเรื่องไว้

๔. ศึกษารูปแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง

๕. ออกแบบชุดฝึกในแต่ละชุดให้มีรูปแบบหลากหลาย น่าสนใจ

๖. ลงสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พรีองทั้งข้อสอบก่อนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับ เนื้อหาและจุดประสงค้การเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประณศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๗. ๑๔๕-๑๔๖) กล่าวถึงขั้นตอน การสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

๑. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค้การเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

๒. วิเคราะห์เนื้อหาและทักษะที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

๓. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้
อย่างไรแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

๔. สร้างแบบทดสอบ อาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเชิงวินิจฉัย
ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้อง
กับเนื้อหา หรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ ๒

๕. สร้างบัตรฝึกหัดเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้
นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม

๕.๑ สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง
การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

๕.๒ สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน
โดยจัดเป็นขั้นตอน เป็นเรื่องเพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบ
ความก้าวหน้า

๕.๓ นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพ
ของแบบทดสอบ

๕.๔ ปรับปรุงแก้ไข

๕.๕ รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

หลักในการฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๗ : ๑๖๗) ได้ใช้หลักในการฝึกทักษะ
ไว้ดังนี้

๑. ก่อนการฝึกสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจละทราบ
เหตุผลที่จะต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมาย อาจไม่ทำให้เกิดทักษะ

๒. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ภายใต้การแนะนำที่ดี ถ้าฝึก
ทักษะผิด ๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข

๓. ช่วงเวลาการฝึกสั้น ๆ บ่อย ๆ ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดีจะมี
ประสิทธิภาพมากกว่าการฝึกช่วงยาว ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่ายไม่สนใจ

๔. กิจกรรมการฝึกควรหลากหลาย นอกจากแบบฝึกต่าง ๆ อาจใช้เกม ปัญหาหรือ
กิจกรรมอื่น ๆ บ้าง

๕. การฝึกอย่างมีความมุ่งหมาย จะเกิดประโยชน์มากถ้าผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผล
ควบคู่ไปด้วย

การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่าน

๑. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

ผู้วิจัยได้ศึกษาการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความหมายของการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การนำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นเป็นต้นแบบไปทดลองใช้ตามชั้นตอนที่กำหนดในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (เผชญิ กิจระการ. ๒๕๔๔ : ๔๙)

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ ๒ ขั้นตอน ได้แก่

๑. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของแบบฝึกทักษะ โดยอาศัยผู้มีประสบการณ์เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องการนำไปใช้ (Usability) โดยผู้มีประสบการณ์ จะประเมินแบบฝึกทักษะ ตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผลจากการประเมินของผู้มีประสบการณ์แต่ละคนนำมาหาค่าประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยของผู้มีประสบการณ์ที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ ๓.๕๑ – ๕.๐๐

๒. การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) เป็นการหาประสิทธิภาพโดยการนำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย เช่น แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านใบงาน เป็นต้น ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่ จะพิจารณาจากร้อยละของการทำใบงานหรือแบบทดสอบท้ายแผนโดยแสดงเป็นค่าตัวเลข ๒ ค่า เช่น ๗๐/๗๐, ๗๕/๗๕, ๘๐/๘๐ เลขตัวแรก ($E_๑$) คือ คะแนนของกิจกรรมและแบบทดสอบย่อยท้ายแบบฝึกถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และตัวเลขหลัง ($E_๒$) คือคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านหลังจากการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วโดยถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งค่าตัวเลขเป็น ๓ ลักษณะ คือ ๘๐/๘๐ ๘๕/๘๕ ๙๐/๙๐ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น วิธีการในการหาค่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ ($E_๑ / E_๒$) เช่น $E_๑ / E_๒ = ๗๐ / ๗๐$ เกณฑ์ ๗๐/๗๐ ตัวเลข ๗๐ ตัวแรก ($E_๑$) คือ นักเรียนทั้งหมดทำกิจกรรมหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๐ ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ตัวเลข ๗๐ ตัวหลัง ($E_๒$) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๐

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สรุปได้ว่า เป็นการนำเอาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ๗๐/๗๐ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่ามีความเหมาะสมเพราะวิชาภาษาไทยโดยธรรมชาติของคนไทยแล้ว เป็นวิชาที่ยากการตั้งเกณฑ์ไว้สูงจะพบว่าไม่อาจบรรลุผลได้ตามเกณฑ์

๒. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล เป็นการหาค่าอัตราส่วนของความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน โดยทั่วไปค่าดัชนีประสิทธิผลจะต้องมีค่า .๐๕ ขึ้นไป

ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นโดย Hovland (เผชิญ กิจระการ. ๒๕๔๔ : ๒ ; อ้างอิงมาจาก Hovland. ๑๙๙๔ : unpagged) ได้เสนอดัชนีประสิทธิผลซึ่งคำนวณได้จากการหาค่าความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุด ที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ เสนอค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง และแน่นอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถกระทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ ค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง - ๑.๐๐ ถึง ๑.๐๐ ในสภาพของการเรียนเพื่อรอบรู้ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนซึ่งเป็นตัววัดว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางด้านความเชื่อ เจตคติและความตั้งใจของนักเรียน คะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละ หากคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ นำนักเรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียน แล้วนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่นักเรียนจะสามารถทำได้ลบด้วยคะแนนหลังเรียน แล้วนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่นักเรียนจะสามารถทำได้ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ โดยค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง - ๑.๐๐ ถึง ๑.๐๐ ในสภาพการเรียนเพื่อรอบรู้ นักเรียนแต่ละคนจะต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาตัดแปลงเพื่ออ้างอิงเกณฑ์ด้วยค่าของเกณฑ์สูงสุดที่สามารถเป็นไปได้ ซึ่งกรณีนี้ ค่าดัชนีประสิทธิผลอาจจะมีค่าได้ถึง ๑.๐๐

จะเห็นได้ว่า การคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน เป็นผลรวมของการหาคุณภาพทั้งเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขและเชิงคุณภาพที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้ นักเรียน

เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถูกต้องถึงระดับที่คาดหวัง ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล
สรุปแล้วค่าดัชนีประสิทธิผล คือ การหาค่าอัตราส่วนที่ได้จากความก้าวหน้าของนักเรียน โดยเทียบ
จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเป็นการประเมินสื่อการสอนที่สร้างขึ้น
ดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง - ๑.๐๐ ถึง ๑.๐๐ ในสภาพการเรียนเพื่อรอบรู้นักเรียนแต่ละคน
จะต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ความคิดเห็น

๑. ความหมายของความคิดเห็น

สมนึก ภัททิยธนี (๒๕๔๙ : ๒๒) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นหมายถึงการยินยอม
ที่จะตอบสนองและการเต็มใจตอบสนองก่อให้เกิดความคิดเห็นในการได้ตอบสนองขึ้นด้วยอารมณ์
ซึ่งชอบสนุกสนานเช่นการตอบว่า “เข้าใจ” ด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

ทฤษฎีลำดับขั้นตอนของความต้องการของมาสโลว์ (Maslows Hierachy of Needs)
ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพอใจมีหลายทฤษฎีทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับได้แก่ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการ
การจูงใจของมาสโลว์ (Maslows General Theory) ทฤษฎีที่เป็นที่รู้จักและยอมรับกันอย่าง
แพร่หลายคือทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการของมาสโลว์ (Maslows Hierachy of Needs) ซึ่งมีข้อ
สมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ๕ ขั้นดังนี้ (สุรางค์ ไคว้ตระกูล, ๒๕๔๘ : ๑๕๙-๑๖๑)

๑. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึงความต้องการพื้นฐาน
ของร่างกายเช่นความหิวความกระหายความต้องการและการพักผ่อนเป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็น
ความต้องการที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียไม่ได้
ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนเองมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

๒. ความต้องการความปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety Needs) หมายถึงความ
ต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นอิสระจากความกลัวขู่ข่มขู่บังคับจาก
ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมเป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกันเป็นความต้องการที่เริ่มมีตั้งแต่วัย
ทารกจนกระทั่งวัยชรา

๓. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Love and
Belonging Needs) หมายถึงมนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่นและต้องการมี
ความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ

๔. ความต้องการที่จะรู้สึกตนเองมีค่า (Esteem Needs) หมายถึงความต้องการที่จะ
ประสบความสำเร็จมีความสามารถต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถมีคุณค่าและมีเกียรติ

ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่นผู้ที่มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองเป็นคนที่มีความประนีประนอมและมีค่าตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้จะรู้สึกว่าคุณเองมีปมด้อยมองโลกในแง่ร้าย

๕. ความต้องการที่จะรู้ตนเองตามสภาพที่แท้จริง (Need for Self Actualization) หมายถึงเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตนเองจะกล้าตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิตรู้จักค่านิยมของตนเองมีความจริงใจต่อตนเองปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญาทักษะและอารมณ์ความรู้สึกยอมรับตนเองทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตนเองเพื่อกระบวนการพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์

จากการทดลองทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์สรุปเป็นกฎการเรียนรู้ ๓ ข้อดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ๒๕๔๔ : ๖๑-๖๒)

๑. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้งร่างกายและจิตใจความพร้อมทางร่างกายหมายถึงความพร้อมทางวุฒิภาวะและอวัยวะต่างๆ ของร่างกายความพร้อมทางด้านจิตใจหมายถึงความพร้อมที่เกิดจากความคิดเห็นเป็นสำคัญถ้าเกิดความพึงใจย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ถ้าไม่เกิดความคิดเห็นจะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้หรือทำให้การเรียนรู้หยุดชะงัก

๒. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัดทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวรจากกฎข้อนี้มีข้อย่อยอีก ๒ ข้อคือ

๒.๑ กฎแห่งการใช้ (Law of Used) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำหรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร

๒.๒ กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้ไม่คงทนถาวรหรือในที่สุดก็เกิดการลืมจนไม่เรียนรู้อีก

๓. กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Affect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้แล้วถ้าได้รับผลพึงพอใจผู้เรียนย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไปแต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจผู้เรียนย่อมไม่อยากจะเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้นั้นถ้าจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองมั่นคงถาวรต้องให้ผู้เรียนได้รับผลที่พึงพอใจซึ่งขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของแต่ละบุคคลซึ่งตรงกับการเสริมแรงของสกินเนอร์

ทฤษฎีการเรียนรู้ Operant Conditioning

นักจิตวิทยาที่เป็นเจ้าของทฤษฎีของการเรียนรู้ที่เรียกว่า Operant conditioning คือเบอร์ริสสกินเนอร์ (Burrhus Skinner) ชาวอเมริกันทฤษฎีของท่านนับว่าเป็นประโยชน์ในการ

อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์และมีหลักการประยุกต์ที่มีประโยชน์หลายอย่างจนกระทั่งท่านได้รับเลือก
ว่าเป็นนักจิตวิทยาที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดในศตวรรษนี้ในทฤษฎีนี้เป็นการวางเงื่อนไขในแรงเสริม
(Reinforcement) สกินเนอร์กล่าวว่าพฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เป็นพฤติกรรมประเภท Operant
Behavior สิ่งมีชีวิต (Organism) ทั้งคนและสัตว์เป็นผู้เริ่มที่จะกระทำต่อ (Operate) สิ่งแวดล้อมของ
ตนเองตั้งนั้นการเรียนรู้แบบนี้บางครั้งเรียกว่า Instrumental Conditioning สกินเนอร์พบว่าถ้า
ต้องการให้ Operant Behavior อยู่ตลอดไปจำเป็นต้องให้แรงเสริมสกินเนอร์ได้แบ่งแรงเสริมออกเป็น
๒ ประเภทคือ

๑. แรงเสริมทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึงสิ่งของคำพูดหรือ
สถานการณ์ที่จะช่วยให้พฤติกรรมโอเปอเรนต์เกิดขึ้นอีก หรือสิ่งทำให้เพิ่มความน่าจะเป็นไปได้
(Probability) ของการเกิดพฤติกรรมโอเปอเรนต์

๒. แรงเสริมทางลบ (Negative Reinforcement) การเปลี่ยนสภาพการณ์หรือ
เปลี่ยนสิ่งแวดล้อมบางอย่างก็อาจจะทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมโอเปอเรนต์ได้สกินเนอร์เห็น
ความสำคัญของการให้แรงเสริมมากจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการให้แรงเสริมและได้แบ่งการให้แรง
เสริมออกเป็น ๒ ชนิดคือ

๑. การให้แรงเสริมทุกครั้งคือให้แรงเสริมแก่อินทรีย์ที่แสดงพฤติกรรมที่กำหนด
ไว้ทุกครั้ง (Continuous Reinforcement)

๒. การให้แรงเสริมเป็นครั้งคราว (Partial Reinforcement) คือไม่ต้องให้แรง
เสริมทุกครั้งที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรม

สกินเนอร์ พบว่าการให้แรงเสริมทุกครั้งแม้ว่าจะช่วยในระยะแรกของการเรียนรู้แบบ
การวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์แต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการให้แรงเสริมเป็นครั้งคราว
สกินเนอร์ได้ทำการวิจัยกับการให้แรงเสริมแบบเป็นครั้งคราวโดยแบ่งเป็น ๔ ประเภทคือ

๑. การให้แรงเสริมตามช่วงเวลาที่แน่นอน (Fixed Interval)

๒. การให้แรงเสริมตามช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนหรือไม่สม่ำเสมอ (Variable Interval)

๓. การให้แรงเสริมตามอัตราส่วนที่แน่นอนหรือคงที่ (Fixed Ratio)

๔. การให้แรงเสริมตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอน (Variable Ratio)

จากการศึกษาทฤษฎีความคิดเห็นในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีผลต่อ
การตอบสนองภายในเป็นผลด้านความรู้สึกที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนมีความชื่นชอบในวิธีการต่างๆ ที่ผู้สอนจัด
กิจกรรมให้ทำให้มีผลต่อการเรียนเป็นระดับที่น่าพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พัชรภรณ์ โถบารุง (๒๕๕๔ : ๑๐๑ - ๑๐๓) ได้ทำการศึกษาผลการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ ๑๔.๙๑ จากคะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๐ และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน เท่ากับ ๒๕.๖๘ จากคะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๑ ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน แผนการจัดกิจกรรมโดยการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๓๒/๘๕.๖๑ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ ๐.๗๑๓๘ หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๓๘ นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีความรับผิดชอบในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๔๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD อยู่ในระดับมากที่สุด ๖ ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อแรก ได้แก่ ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลาทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด และมีความสุขในการทำงานร่วมกัน และอยู่ในระดับมากอยู่ ๙ ข้อ

สุภาณี โสโท (๒๕๕๔ : ๑๑๘) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ แต่การคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง ๒ รูปแบบ หลังเรียนไม่แตกต่างกัน

สำลี รักสุทธิ (๒๕๕๔ : ๑๙๗) ได้ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ ระหว่างการใช้แผนผังความคิดกับนวัตกรรมแบบ เปิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่าน เชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้แผนผังความคิด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ ๘๖.๐๒/๘๔.๕๐ แสดงให้เห็นว่าคะแนนจากการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผล งาน และคะแนนทดสอบย่อยของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๒ ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยจาก การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความของนักเรียนทั้งหมด หลังการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๐ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมแบบเปิด

มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๓.๔๗/๘๑.๐๒ แสดงให้เห็นว่า คะแนนจากการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลงานและคะแนนทดสอบย่อย ของนักเรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔๗ และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งหมดหลังการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๒ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ทั้ง ๒ แบบ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้

ศศิธร ไชยเทศ (๒๕๕๔ : ๑๒๒) ได้ทำการศึกษานักเรียนที่เรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและนักเรียนที่เรียนแบบ SQ๔R มีการคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาและนักเรียนที่เรียนแบบ SQ๔R มีการคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

อัจฉรา เจตบุตร (๒๕๕๔ : ๑๒๐) ได้ทำการศึกษาผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ บทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พบว่า บทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ มีค่าประสิทธิภาพ (E๑/E๒) ของบทเรียนสื่อประสมรายบุคคล มีค่าเท่ากับ ๗๔.๐๐/๗๕.๕๕ มีค่าประสิทธิภาพ (E๑/E๒) ของบทเรียนสื่อประสมกลุ่มเล็ก มีค่าเท่ากับ ๗๗.๖๖/๘๐.๕๕ มีค่าประสิทธิภาพ(E๑/E๒) ของบทเรียนสื่อประสมภาคสนาม มีค่าเท่ากับ ๘๒.๖๖/๘๔.๔๔ ปรากฏว่าบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

พัชชา กรรัมย์ (๒๕๕๕ : ๑๒๐) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิด และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการยอมรับนับถือตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดแต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการคิดวิเคราะห์ที่ไม่แตกต่างกัน

วรรัตน์ จิตต์ผล (๒๕๕๖) ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ๑) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ๓) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ๔R

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒/๑ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๓๖ คน ได้มาโดยการสุ่ม แบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย ๑) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖ แผน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๒) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๔๐ ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ ๐.๒๐ - ๑.๐๐ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๒ ๓) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๒๕ ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ ๐.๓๓ - ๐.๗๗ และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ ๐.๒๑ - ๐.๘๐ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-๒๐) เท่ากับ ๐.๘๕ สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ๑. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๙๒/๘๓.๑๙ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ ๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕๓. นักเรียนที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยรวมคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๓ อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

มณีนรัตน์ เส็งสมวงศ์ (๒๕๕๗) ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอน แบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนนาคนวมุทรวงศ์ โดย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ๒) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญาหลังการปฏิบัติการพัฒนาพหุ ปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และ ๓) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญา ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กับกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ๑. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการ จัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ๔R เพื่อพัฒนาพหุปัญญา พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การ ตั้งคำถามและการสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายเนื่องจากนักเรียนได้ฝึกบ่อยและได้ทำซ้ำ ๆ นักเรียนมีความพอใจสมาชิกในกลุ่ม บรรยากาศในการเรียนผ่อนคลาย มีความสนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนมีความสามารถทาง พหุปัญญาทั้ง ๙ ด้าน ๒. การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า นักเรียนมีทักษะการพัฒนาพหุปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยมีคะแนนหลังเรียนทั้ง ๓ วงจร คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑๑ และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๗๐ จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ๓. การเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญา กลุ่มสาระ

การเรียนรู้วิชาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R มีระดับพหุปัญญาทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

งานวิจัยต่างประเทศ

Lee (๒๐๐๐ : ๑๓๓๐-A) ได้วิจัยการศึกษาประสิทธิภาพการใช้สื่อประสมกับระบบการศึกษาในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ ๒ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ประเมินผลกระทบของสื่อประสมในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน และหาประสิทธิภาพของสื่อประสมจากการเรียนในระบบการศึกษา ESL ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งผู้เรียนเป็น ๒ กลุ่มกลุ่มทดลองเรียนด้วยสื่อประสม กลุ่มควบคุมเรียนโดยไม่มีสื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

Philpostts (๒๐๐๑ : ๑๑๕๘-A) ได้ทำการวิจัยใช้สื่อประสมในการศึกษาวิชาภูมิศาสตร์กับนักเรียนที่มีความผิดปกติในการอ่าน นักเรียนเกรด ๘ จำนวน ๔๖ คน โดยให้นักเรียนตอบคำถามแบบปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อประสมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้สื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า และมีการตอบคำถามได้มากกว่า นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมมีความกระตือรือร้น และนักเรียนเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีในการเรียนสื่อประสมอีกด้วย

Hamilton (๒๐๐๔ : ๔๐๗๕-B) ได้ศึกษาถึงเป้าหมายของการเพิ่มความเข้าใจในด้านทฤษฎีปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม โดยกำหนดหน้าที่เฉพาะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพเพื่อช่วยในการเรียนรู้ และความเข้าใจ งานวิจัยนี้ถูกออกมาเพื่อพิจารณาว่า จะพบความแตกต่างในความเข้าใจเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหรือไม่ เมื่อนำเสนอภาพประกอบคำอธิบายกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเลือก รวบรวมหรือบูรณาการเนื้อหา ผู้เรียนจะถูกประเมินผลด้านความสามารถในการจดจำ ความเข้าใจและการรับเอาความรู้ตามภาพประกอบคำอธิบายที่จะเตรียมเอาไว้ในบทเรียน ลำดับขั้นตอนของการทดสอบถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินชนิดของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แบบทดสอบการจดจำคำศัพท์และแบบทดสอบการให้จำกัดความหมายของคำศัพท์ ออกแบบมาเพื่อประเมินความรู้ยิ่งไปกว่านั้น แบบทดสอบความเข้าใจออกแบบมาเพื่อประเมินความเข้าใจ แบบทดสอบการถ่ายโอนความรู้ ออกแบบมาเพื่อประเมินการนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ และการประเมินผล จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ภาพประกอบคำบรรยายได้รับการออกแบบมาเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการเลือก ซึ่งพบว่า แบบทดสอบวัดความจำคำศัพท์มีระดับคะแนนสูงกว่าทุกกลุ่ม

HedbergKritina (๒๐๐๕ : Abstract) ศึกษาความสามารถความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค SQ๔R กับผู้เรียนในระดับชั้นประถม ๓ คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียน

ทั้ง ๓ คน มีความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้น มีการใช้ทักษะ และกระบวนการคิดในการอ่าน โดยการตั้งคำถาม ผู้เรียนสามารถฉายละเอียด และบทเรียนมากขึ้นหลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ๔Rเป็นระยะ เวลา ๖ สัปดาห์

Debra (๒๐๐๗ : Abstract) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองและความพึงพอใจกับการเรียนรู้ออนไลน์ พบว่า ความแตกต่างความสามารถในการรับรู้ด้วยตนเองและความพึงพอใจกับการเรียนรู้ออนไลน์เมื่อเทียบก่อนและหลังการใช้คอมพิวเตอร์มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญ ($p=0.0๒๗$)

Don, Martin และ Carvalho (๒๐๐๘ : ๑๑๓ - ๑๑๘) ได้ศึกษาการอ่านและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์สาเหตุวิธีสอนแบบต่าง ๆ สำหรับการสอนอ่านภาษาอังกฤษให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบมหากษากับการจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นสองวิธีหลักที่นำมาใช้ในการสอนอ่าน การสอนแบบมหากษ ช่วยให้เกิดเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จำนวนมากประสบผลสำเร็จในการเรียน เช่นเดียวกับการสอนแบบปกติจะช่วยให้ครูสามารถชี้แนะ บอกใบ้และประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน นอกจากนี้การวิจัยเพื่อแสดงผลการจัดการเรียนรู้แบบมหากษและการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยยังได้ทบทวนอภิปรายเกี่ยวกับระบบประสาทและลักษณะทางจิตวิทยาของการพัฒนาทักษะการอ่าน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความตามแนวคิด SQ๔R และการใช้ชุดสื่อประสม มีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ สนองตอบต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการอ่าน และยังช่วยให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น สื่อสารได้ครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยสามารถจับประเด็น สรุป วิเคราะห์ วิจาร์ณ แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีศักยภาพและเป็นระบบ

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๓. ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
๔. วิธีดำเนินการวิจัย
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล
๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗ โรงเรียน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗ โรงเรียน ๆ ละ ๑ ห้องเรียน รวม ๕๗ ห้องเรียน ๘๑๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน ๙ เล่ม
๒. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
จำนวน ๑๑ แผน รวม ๒๐ ชั่วโมง
๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๕๐ ข้อ

๔ . แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยอย่างยิ่ง จำนวน ๑ ชุด รวม ๒๐ ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

๑. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาหลักสูตรการแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายโครงสร้าง การวัดผลประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๒ : ๑๘ - ๓๔)

๒. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากหนังสือเรียนตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. ๒๕๔๖ : ๕๔ - ๘๕)

๓. ศึกษาวิธีสร้างแบบฝึกจากเอกสาร หนังสือ งานศึกษาค้นคว้าของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าว บทความ โฆษณา นิทาน สารคดี เรื่องสั้น พระบรมราโชวาท บทเพลง และบทร้อยกรอง การพิจารณาเลือกเรื่องโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและใช้หลักการอ่านวิเคราะห์เป็นเครื่องมือพัฒนาการอ่านและแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีจำนวน ๙ เล่ม ประกอบด้วย

เล่มที่ ๑ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องข้าว

เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องบทความ

เล่มที่ ๓ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องโฆษณา

เล่มที่ ๔ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องนิทาน

เล่มที่ ๕ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสารคดี

เล่มที่ ๖ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องเรื่องสั้น

เล่มที่ ๗ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องพระบรมราโชวาท

เล่มที่ ๘ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องบทเพลง

เล่มที่ ๙ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องบทร้อยกรอง

๕. นำแบบฝึกทักษะเชิงวิเคราะห์เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

๕.๑ นายทองอินทร์ ภูมิประสาท ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้องของ
เนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย

๕.๒ นายจันทน์ ไถวสินธุ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนรายงานการวิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลและการวัดผลประเมินผล

๕.๓ นายอานวย เลื่อมใส ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา

๕.๔ นางปราณี สารบาล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนแผนการเรียนรู้และ
กระบวนการเรียนการสอน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๕.๕ นางวิรัชพัชร นิลแก้วบวรวิชญ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแบบ
ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบสอบถามความคิดเห็น

๖. นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ควบคู่กับแผนการจัดการ
เรียนรู้ โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนโพหนองวิทยายน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง โดยมี
การทดลองตามลำดับขั้นดังนี้

ครั้งที่ ๑ การทดลองแบบเดี่ยว ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะไปทดลองกับนักเรียน
จำนวน ๙ คน โดยสุ่มจากนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ๓ คน ผลการเรียนปานกลาง ๓ คน และผลการ
เรียนอ่อน ๓ คน โดยดูจากแบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๓ โรงเรียนโพหนองวิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗ โดยให้
นักเรียนทำแบบฝึก ๙ เล่ม ในเวลา ๙ วัน วันละ ๑ เล่ม เพื่อศึกษาหาความยากง่ายของภาษา ความ
เหมาะสมของตัวอักษร และเวลาที่ใช้

๗. นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบพิจารณา

ครั้งที่ ๒ ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะที่แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไป
ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนโพหนองวิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗ จำนวน ๒๐ คน โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะคนละ ๑ ชุด
ในเวลา ๙ วัน และทำแบบทดสอบหลังเรียน

๘. ทดลองภาคสนามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา
๒๕๖๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ จำนวน ๕๗ โรงเรียน
แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ตั้งไว้ คือร้อยละ ๘๐

**๒. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วย
เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้**

๒.๑ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ คู่มือครู
แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทย ธรรมชาติของภาษา
วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย คุณภาพผู้เรียน สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ลักษณะของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๒.๒ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๒.๓ ศึกษาหลักการเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

๒.๔ ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและวิธีการสอนโดย
ใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๔๔ : ๗ - ๑๔)

๒.๕ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามการวิเคราะห์หลักสูตรและเน้นการใช้วิธีการ
เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน ๑๑ แผน รวม ๒๐ ชั่วโมง

๒.๖ นำแผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบทั้งด้านเนื้อหาและ
กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงแก้ไข

๒.๗ นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนักเรียนโรงเรียนโพธิทองวิทยายน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗ เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์อักษร
ขั้นตอนกิจกรรม และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้

๒.๘ ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๒.๙ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

๓. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก
ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทยเทคนิคการเขียนข้อสอบและศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์

จากหนังสือการศึกษาวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๓ : ๕๐ - ๖๓)

๒. วิเคราะห์จุดประสงค์ แผนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาและทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ
 ๓. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบ
 ๔. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ
 ๕. สร้างข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน ๕๐ ข้อ
 ๖. ตรวจสอบข้อสอบ
 ๗. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อขอข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป
 ๘. นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยวิธีของโรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambletan) ซึ่งมีกฎเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕ : ๖๓ - ๖๔)
 - ให้คะแนน + ๑ แสดงค่าดัชนีมีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน ๐ แสดงค่าดัชนีไม่มีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - ให้คะแนน - ๑ เมื่อแน่ใจแสดงค่าดัชนีไม่มีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 ๙. หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเสร็จแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยเลือกข้อสอบที่มีค่าตั้งแต่ .๕๐ ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน ๕๐ ข้อ
 ๑๐. พิมพ์แบบทดสอบ นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสมเข้าเกณฑ์ มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม
 ๑๑. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนโรงเรียนโพหนองวิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗ จำนวน ๒๐ คน
 ๑๒. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ ๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน

๑๓. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบอิงเกณฑ์แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง ๐.๔๓ ถึง ๑.๐๐ และมีค่าอำนาจจำแนก ๐.๔๐ ถึง ๐.๗๕ ขึ้นไป จำนวน ๕๐ ข้อ

๑๔. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกเอาไว้ ๕๐ ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๕: ๙๖) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๖

๑๕. จัดพิมพ์ข้อทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อให้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๔. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่าน

เชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ที่จัดทำขึ้น โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนของเครือวัลย์ ชินโสสม (๒๕๔๙ : ๒๐๓ - ๒๐๔) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน ๑๐ ข้อ โดยมีความหมายของระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยอย่างยิ่ง

และมีเกณฑ์ การประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	สรุปความคิดเห็น
๔.๕๐ - ๕.๐๐	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓.๕๐ - ๔.๔๙	เห็นด้วยมาก
๒.๕๐ - ๓.๔๙	เห็นด้วยปานกลาง
๑.๕๐ - ๒.๔๙	เห็นด้วยน้อย
๑.๐๐ - ๑.๔๙	เห็นด้วยน้อยอย่างยิ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ใช้เวลาทดลองสอนเป็นเวลา ๒๐ ชั่วโมง เป็นเวลา ๑๑ สัปดาห์ ซึ่งรวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังตาราง ๔ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. ๒๕๕๐ : ๖๕)

ตาราง ๔ แบบแผนที่ใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง

สอบก่อน	Treatment	สอบหลัง
T _๑	X	T _๒

T_๑ การทดสอบก่อนเรียน

X การทดลองสอนโดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

T_๒ การทดสอบหลังการทดลองสอน

ตาราง ๕ กำหนดวันและเวลาที่สอนในแต่ละสัปดาห์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

เวลา วัน	คาบที่ ๑ ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	คาบที่ ๒ ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐	คาบที่ ๓ ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐		คาบที่ ๔ ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐	คาบที่ ๕ ๑๔.๐๐-๑๕.๐๐	คาบที่ ๖ ๑๕.๐๐-๑๖.๐๐
จันทร์							
อังคาร							
พุธ							
พฤหัสบดี							
ศุกร์	X						

X หมายถึง การสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบเนื้อหา

ตาราง ๖ กำหนดวันและเวลาในการทดลอง

ครั้งที่	เวลา	เนื้อหา	คาบที่	วันเดือนปี
๑	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๑	๑	๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๒	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๒	๒-๓	๙,๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๓	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๓	๔-๕	๒๓,๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
๔	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๔	๖-๗	๗,๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
๕	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๕	๘-๙	๒๑,๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑
๖	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๖	๑๐-๑๑	๔,๑๑ มกราคม ๒๕๖๒
๗	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๗	๑๒-๑๓	๑๘,๒๕ มกราคม ๒๕๖๒
๘	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๘	๑๔-๑๕	๑,๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
๙	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๙	๑๖-๑๗	๑๕,๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
๑๐	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๑๐	๑๘-๑๙	๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒
๑๑	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	แผนการเรียนรู้ที่ ๑๑	๒๐	๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒
รวม		๑๑ แผน	๒๐ ชม.	๒๐ วัน

๒. เริ่มการทดลอง โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน ๕๐ ข้อ ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และดำเนินการทดลอง จนถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนในวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ใช้เวลาสอนครั้งละ ๒ ชั่วโมง (๑๒๐ นาที) จำนวนทั้งสิ้น ๒๐ ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

๓. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ตอบถูกให้ ๑ คะแนน ตอบผิดหรือตอบเกิน ๑ คำตอบ ให้ ๐ คะแนน

๔. นำผลการตรวจให้คะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ โดยใช้สถิติ

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ร้อยละ, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๒. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Independent Samples Test)

๔. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R โดยใช้สถิติค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc})

๕. วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้สูตร $E_๑ / E_๒$

๖. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

๑. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

๑.๑ สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อวัดดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี. ๒๕๔๙ : ๒๒๑)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๑.๒ หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

(บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๙๒)

$$P = \frac{U + L}{n_1 + n_2}$$

เมื่อ

P	แทน	ระดับความยาก
U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
n_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
n_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

๑.๓ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้วิธีของ Brennan

(บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๙๐)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ

B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
n_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
n_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

๑.๔ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยวิธีของโลเวท (Lovett)

โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๙๖) ดังนี้

$$r_{cc} = \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ

r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
k	แทน	จำนวนข้อสอบ
X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

๒. สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

๒.๑ ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๑๐๔)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ

P	แทน	ร้อยละ
F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒.๒ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๑๐๕)

สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

๒.๓ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๑๐๖)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

๓. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Dependent Sample)

(บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๕๓ : ๑๑๒)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

๔. สูตรที่ใช้คำนวณประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามเกณฑ์

ประสิทธิภาพ (เมชิญ กิจระการ. ๒๕๔๔ : ๔๙ - ๕๐) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	คะแนนของแบบฝึกทักษะหรือของแบบทดสอบย่อย ทุกชุดรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum x$	แทน	คะแนนของแบบฝึกทักษะหรือของแบบทดสอบย่อย ทุกชุดรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

๕. หาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ใช้วิธีของ Hovland โดย Webb (เผชิญ กิจกรรมการ. ๒๕๔๔ : ๑-๒) โดยใช้สูตร

$$E.I. = \frac{\sum X_2 - \sum X_1}{(Total) - \sum X_1}$$

เมื่อ	$\sum X_1$	แทน	คะแนนทดสอบก่อนเรียน
	$\sum X_2$	แทน	คะแนนทดสอบหลังเรียน
	Total	แทน	คะแนนเต็ม \times จำนวนผู้เรียน

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
๒. การวิเคราะห์ข้อมูล
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
$E_{๑}$	แทน	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบฝึกทักษะ
$E_{๒}$	แทน	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t- distribution
P	แทน	ค่าความแตกต่างกันของสถิติ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .๐๑

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๓ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ดังแสดงในตาราง ๗

ตาราง ๗ คะแนนแบบทดสอบย่อยของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ที่	โรงเรียน (N)	คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)									รวม
		เล่ม ๑	เล่ม ๒	เล่ม ๓	เล่ม ๔	เล่ม ๕	เล่ม ๖	เล่ม ๗	เล่ม ๘	เล่ม ๙	
๑ - ๘๑๕	รวม ๕๗ โรงเรียน นักเรียน ๘๑๕ คน	๖๕๔๕	๖๙๐๒	๗๑๕๔	๖๙๐๒	๗๑๕๔	๖๙๗๖	๗๘๖๘	๗๘๕๑	๘๐๐๒	๖๕๓๕๔
	\bar{X}	๘.๐๓	๘.๔๖	๘.๗๗	๘.๔๖	๘.๗๗	๘.๕๕	๙.๖๕	๙.๖๓	๙.๘๑	๘๐.๑๘
	S.D.	๐.๕๘	๐.๕๐	๐.๘๑	๐.๕๐	๐.๘๑	๐.๕๐	๐.๔๘	๐.๔๘	๐.๓๙	๓.๖๒
	คิดเป็นร้อยละ	๘๐.๓๐	๘๔.๖๘	๘๗.๗๗	๘๔.๖๘	๘๗.๗๗	๘๕.๕๙	๙๖.๕๓	๙๖.๓๓	๙๘.๑๘	๘๐.๑๘

จากตาราง ๗ พบว่า จากการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ทั้ง ๙ เล่ม กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คะแนนแบบทดสอบย่อยทั้ง ๙ เล่ม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๘.๙๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๙ ของคะแนนเต็ม แสดงว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพ E_1 เท่ากับ ๘๙.๐๙

ตาราง ๘ คะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
๘๑๕	๕๐	๔๒.๔๗	๓.๔๙	๘๔.๙๕

จากตาราง ๘ พบว่า คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๘๑๕ คน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔๒.๔๗ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๓.๔๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙๕ ของคะแนน แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพ E_2 เท่ากับ ๘๔.๙๕

ตาราง ๙ ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
E_1	๙๐	๘๐.๑๘	๓.๖๒	๘๙.๐๙
E_2	๕๐	๔๒.๔๗	๓.๔๙	๘๔.๙๕

จากตาราง ๙ พบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างเรียนจากทั้ง ๙ ชุด ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๘๐.๑๘ จากคะแนนเต็ม ๙๐ คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๓.๖๒ และค่าคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๙ และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔๒.๔๗ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๓.๔๙ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙๕ ดังนั้นแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_1/E_2) เท่ากับ ๘๙.๐๙/๘๔.๙๕ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ ๒ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
ดังแสดงในตาราง ๑๐-๑๑

ตาราง ๑๐ คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค
การอ่านแบบ SQ๔R โดยภาพรวม

ที่	ชื่อ - สกุล (N)	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ๕๐ คะแนน		หมายเหตุ
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
๑ - ๘๑๕	รวม ๕๗ โรงเรียน นักเรียน ๘๑๕ คน	๑๙๘๘๕	๓๔๖๒๐	
	\bar{X}	๒๔.๓๙	๔๒.๔๗	
	S.D.	๒.๕๕	๓.๔๙	
	คิดเป็นร้อยละ	๔๘.๘๐	๘๔.๙๕	

จากตาราง ๑๐ พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๘๑๕ คน คะแนนสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๒๔.๓๙
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๒.๕๕ ค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๔๘.๘๐ และคะแนนสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) เท่ากับ ๔๒.๔๗ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๓.๔๙ และค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๘๔.๙๕

ตาราง ๑๑ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค
การอ่านแบบ SQ๔R

ประสิทธิภาพ	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	๒๔.๓๙	๒.๕๕	๔๘.๘๐
หลังเรียน	๔๒.๔๗	๓.๔๙	๘๔.๙๕

จากตาราง ๑๑ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คะแนนทดสอบก่อนเรียนและ
หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๒๔.๓๙ และ ๔๒.๔๗ และค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ ๔๘.๘๐ และ

๘๔.๙๕ ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ดังแสดงในตาราง ๑๒

ตาราง ๑๒ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน

จำนวนนักเรียน	ทดสอบก่อนเรียน			ทดสอบหลังเรียน			t-test
	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	
๘๑๕	๕๐	๒๔.๓๙	๒.๕๕	๕๐	๔๒.๔๗	๓.๔๙	๑๐๑.๑๗๕**

** ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (ค่าวิกฤติของ t ที่ระดับ .๐๑, df เท่ากับ ๘๑๔)

จากตาราง ๑๒ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{๓๔๖๒๐ - ๑๙๘๘๕}{(๘๑๕ \times ๕๐) - ๑๙๘๘๕}$$

$$= ๐.๗๑๖๒$$

ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่ามีค่าเท่ากับ ๐.๗๑ นั่นคือ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๑

ตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อ แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ดังแสดงในตาราง ๑๓

ตาราง ๑๓ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

รายการ	ระดับความคิดเห็น			ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย	
ตอนที่ ๑ ความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์				
๑. เนื้อหาของข่าวมีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย และทันเหตุการณ์	๔.๒๗	๐.๔๗	เห็นด้วยมาก	๔
๒. นิทาน และเรื่องสั้นอ่านแล้วสนุก ให้แง่คิด มีคติสอนใจ	๔.๓๖	๐.๕๐	เห็นด้วยมาก	๓
๓. บทความ และสารคดีได้สาระความรู้ และมีประโยชน์	๔.๐๙	๐.๓๐	เห็นด้วยมาก	๖
๔. บทร้อยกรองและเพลงมีความไพเราะ	๔.๐๐	๐.๔๕	เห็นด้วยมาก	๗
๕. ความรู้จากพระบรมราโชวาทสามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	๔.๗๓	๐.๔๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๑
๖. เนื้อหาของโฆษณาให้แง่คิดในการเลือกซื้อสินค้าที่เป็นประโยชน์	๔.๒๗	๐.๔๗	เห็นด้วยมาก	๔
๗. เนื้อหาโดยภาพรวมของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ น่าสนใจและนำไปใช้ประโยชน์ได้	๔.๑๘	๐.๔๐	เห็นด้วยมาก	๕
๘. แบบฝึกทักษะฯนี้มีความหลากหลาย น่าสนใจ รูปเล่มสวยงาม	๔.๖๔	๐.๕๐	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๒
๙. นักเรียนอยากให้มีการฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์บ่อย ๆ	๔.๐๐	๐.๓๐	เห็นด้วยมาก	๖
๑๐. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการการอ่านที่ดีขึ้น	๔.๑๘	๐.๔๐	เห็นด้วยมาก	๕
เฉลี่ย	๔.๒๘	๐.๔๓	เห็นด้วยมาก	
ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ				
๑๑. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม	๔.๓๖	๐.๕๐	เห็นด้วยมาก	๒
๑๒. นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้นเมื่อเพื่อนๆ ในกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน	๔.๓๖	๐.๕๐	เห็นด้วยมาก	๒
๑๓. นักเรียนพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ทันที	๔.๒๗	๐.๔๗	เห็นด้วยมาก	๓
๑๔. นักเรียนมีความสุขในการทำงานร่วมกับเพื่อน	๔.๓๖	๐.๕๐	เห็นด้วยมาก	๒
๑๕. กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	๔.๐๙	๐.๓๐	เห็นด้วยมาก	๕
๑๖. นักเรียนภูมิใจที่มีโอกาสได้นำเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	๔.๒๗	๐.๔๗	เห็นด้วยมาก	๓
๑๗. กิจกรรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มทำให้นักเรียนมีความสามัคคี และช่วยเหลือกันมากขึ้น	๔.๕๕	๐.๕๒	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๑
๑๘. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองมากขึ้น	๔.๒๗	๐.๔๗	เห็นด้วยมาก	๓
๑๙. การจัดกลุ่มเรียนรู้ครูจัดนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือกันเรียนรู้	๔.๑๘	๐.๔๐	เห็นด้วยมาก	๔
๒๐. การแข่งขันกันระหว่างกลุ่มเพื่อรับรางวัลทำให้นักเรียนกระตือรือร้นมากขึ้น	๔.๓๖	๐.๕๐	เห็นด้วยมาก	๒
เฉลี่ย	๔.๓๑	๐.๔๖	เห็นด้วยมาก	

จากตาราง ๑๓ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตอนที่ ๑ โดยภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๒๘ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๔๓ สรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากโดยนักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดคือข้อ ๕. ความรู้จากพระบรมราชโองการสามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๗๓ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๔๗ รองลงมาคือ ๘. แบบฝึกทักษะฯ นี้มีความหลากหลาย น่าสนใจ รูปเล่มสวยงามมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๖๔ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๕๐ และ ๒. นิทาน และเรื่องสั้นอ่านแล้วสนุก ให้แง่คิด มีคติสอนใจมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๓๖ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๕๐ ตามลำดับ ส่วนตอนที่ ๒ โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๓๑ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๔๖ แปลความหมายได้ว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากโดยนักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดคือ ข้อ ๑๗. กิจกรรมกลุ่มร่วมมือทำให้นักเรียนมีความสามัคคี และช่วยเหลือกันมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ๔.๕๕ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๕๒ รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ๔ ข้อ คือ ๑๑, ๑๒, ๑๔, และ ข้อ ๒๐. ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๓๖ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๕๐ และความคิดเห็นอันดับที่ ๓ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จำนวน ๓ ข้อ คือ ข้อ ๑๓, ๑๖, และ ข้อ ๑๘ ซึ่งมีกลุ่มมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ ๔.๒๗ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ ๐.๔๗ ตามลำดับ

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. สรุปผลการวิจัย
๒. อภิปรายผล
๓. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย
๔. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลวิจัย

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพ ๘๙.๐๙/๘๔.๙๕ สูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผล จากคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๒๔.๓๙ และมีประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียนเมื่อจบบทเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๔๒.๔๗

๒. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๑ มีความหมายว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๑

๔. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพ ๘๙.๐๙/๘๔.๙๕ สูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผล จากคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๒๔.๓๙ และมีประสิทธิภาพของการทดสอบหลังเรียนเมื่อจบบทเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ ๔๒.๔๗ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ที่สร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและได้ผ่านการตรวจ โดยนำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญนำมาปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ผู้วิจัยได้จัดเรียงเนื้อหาตามลำดับความยากง่ายและจัดให้เหมาะสมกับเวลา มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา การจัดรูปเล่มมีสีสันสวยงาม ทำทลายความสามารถของนักเรียนและนักเรียนสามารถนำไปใช้ฝึกเรียนรู้ได้ด้วยตนเองบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการซึ่งสอดคล้องกับ สาลี รักสุทธิ (๒๕๕๔ : ๑๙๗) ได้ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเขียนข้อความ ระหว่างการใช้แผนผังความคิดกับนวัตกรรมแบบเปิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนข้อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้แผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๖.๐๒/๘๔.๕๐ แสดงให้เห็นว่าคะแนนจากการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลงาน และคะแนนทดสอบย่อยของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๒ ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนข้อความของนักเรียนทั้งหมดหลังการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๐ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมแบบเปิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๓.๔๗/๘๑.๐๒ แสดงให้เห็นว่า คะแนนจากการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลงานและคะแนนทดสอบย่อย ของนักเรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔๗ และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งหมดหลังการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๒ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ทั้ง ๒ แบบ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้

๒. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีขึ้นโดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ๔๒.๔๗ ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ๑๘.๐๘ และเมื่อเปรียบเทียบด้วยการทดสอบค่าที (t - test) แล้วปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจในการเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ ศศิธร ไชยเทศ (๒๕๕๔ : ๑๒๒) ได้ทำการศึกษาที่เรียนที่เรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และนักเรียนที่เรียนแบบ SQ๔R มีการคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเองหลังการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพุทปัญญาและนักเรียนที่เรียนแบบ SQ๔R มีการคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ อัจฉรา เจตบุตร (๒๕๕๔ : ๑๒๐) ได้ทำการศึกษาผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พบว่าบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ มีค่าประสิทธิภาพ (E_o/E_b) ของบทเรียนสื่อประสมรายบุคคล มีค่าเท่ากับ ๗๔.๐๐/๗๕.๕๕ มีค่าประสิทธิภาพ (E_o/E_b) ของบทเรียนสื่อประสมกลุ่มเล็ก มีค่าเท่ากับ ๗๗.๖๖/๘๐.๕๕ มีค่าประสิทธิภาพ(E_o/E_b) ของบทเรียนสื่อประสมภาคสนาม มีค่าเท่ากับ ๘๒.๖๖/๘๔.๔๔ ปรากฏว่าบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และยังสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของพัชชา กรีรัมย์ (๒๕๕๕ : ๑๒๐) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการยอมรับนับถือตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดแต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการคิดวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของวรารัตน์ จิตต์ผล (๒๕๕๖) ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ๑) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ๓) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒/๑ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๐ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๓๖ คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย ๑) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖ แผน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๒) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบ

ปรนัยเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๔๐ ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ ๐.๒๐ - ๑.๐๐ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๒ ๓) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๒๕ ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ ๐.๓๓ - ๐.๗๗ และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ ๐.๒๑ - ๐.๘๐ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-๒๐) เท่ากับ ๐.๘๕ สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ๑. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๙๒/๘๓.๑๙ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ ๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕๓. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยรวมคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๓ อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

๓. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๑ มีความหมายว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๑ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของธิดารัตน์ เจริญ (๒๕๕๑ : บทคัดย่อ) ได้คัดมาจากการอ่านจับใจความภาษาไทยมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ความแนวคิดโดยใช้สมอง เป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒/๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ โรงเรียนร่มโพธิ์วิทยา อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๒๕ คน จาก ๑ ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดย การเลือกแบบสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน จำนวน ๕ แผน ใช้เวลาในการสอนต่อเนื้อเรื่องแผนละ ๓ ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐๐ ข้อ สถิติที่ใช้คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hamilton (๒๐๐๔ : ๔๐๗๕-B) ได้ศึกษาถึงเป้าหมายของการเพิ่มความเข้าใจในด้านทฤษฎีปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม โดยกำหนดหน้าที่เฉพาะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพเพื่อช่วยในการเรียนรู้ และความเข้าใจ งานวิจัยนี้ถูกออกมาเพื่อพิจารณาว่า จะพบความแตกต่างในความเข้าใจเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหรือไม่ เมื่อนำเสนอภาพประกอบคำอธิบายกับนักเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเลือก รวบรวมหรือบูรณาการเนื้อหา ผู้เรียนจะถูกประเมินผลด้านความสามารถในการจดจำ ความเข้าใจและการรับเอาความรู้ตามภาพประกอบคำอธิบายที่จะเตรียมเอาไว้ในบทเรียน ลำดับขั้นตอนของการทดสอบถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประเมินชนิดของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แบบทดสอบการจดจำคำศัพท์และแบบทดสอบการให้จำกัดความหมายของความหมายศัพท์ ออกแบบมาเพื่อประเมินความรู้ยิ่งไปกว่านั้น แบบทดสอบความเข้าใจออกแบบ

มาเพื่อประเมินความเข้าใจ แบบทดสอบการถ่ายโอนความรู้ ออกแบบมาเพื่อประเมินการนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ และการประเมินผล จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ภาพประกอบคำบรรยายได้รับการออกแบบมาเพื่อสนับสนุนกระบวนการในการเลือก ซึ่งพบว่า แบบทดสอบวัดความจำคำศัพท์มีระดับคะแนนสูงกว่าทุกกลุ่มและสอดคล้องกับงานวิจัยของมณีรัตน์ เส็งสมวงศ์ (๒๕๕๗)

ที่ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนนาคนาคสมุทรสงเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ๒) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญาหลังการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และ ๓) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญาของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองการปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R กับกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ๔R เพื่อพัฒนาพหุปัญญา พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านการตั้งคำถามและการสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ง่ายเนื่องจากนักเรียนได้ฝึกบ่อยและได้ทำซ้ำๆ นักเรียนมีความพอใจสมาชิกในกลุ่มบรรยากาศในการเรียนผ่อนคลาย มีความสนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนมีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง ๙ ด้าน ๒. การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า นักเรียนมีทักษะการพัฒนาพหุปัญญาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยมีคะแนนหลังเรียนทั้ง ๓ วงจร คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑๑ และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๗๐ จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ๓. การเปรียบเทียบพัฒนาการทางพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R มีระดับพหุปัญญาทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของจิราพร หนูลาย (๒๕๕๐ : ๗๗ - ๘๔) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านโหล๊ะหาร จังหวัดพัทลุงเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ๔R โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒๖ คน ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการทดลองกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยผลการทดสอบค่าสถิติ t- test dependent พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Philpostts (๒๐๐๑ : ๑๑๕๘-A) ได้ทำการวิจัยใช้สื่อประสมในการศึกษา วิชาภูมิศาสตร์กับนักเรียนที่มีความผิดปกติในการอ่าน นักเรียนเกรด ๘ จำนวน ๔๖ คน โดยให้นักเรียนตอบคำถามแบบปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อประสมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้สื่อประสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า และมีการตอบคำถามได้มากกว่า นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมมีความกระตือรือร้น และนักเรียนเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีในการเรียนสื่อประสมอีกด้วย

จากผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ&R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุผลตามเป้าหมาย อีกทั้งเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ที่ต้องการให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและความถนัด ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายมาเป็นผู้จัดสถานการณ์จัดสื่อการเรียนการสอนและให้คำแนะนำ เพราะผู้เรียนชอบที่จะเรียนรู้จากสื่ออื่น ๆ มากกว่าที่จะเรียนรู้จากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะสื่อหรือนวัตกรรมที่ทันสมัยในยุคข้อมูลข่าวสาร

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ&R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สรุปได้ดังนี้

๑. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ&R เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การจัดทำกำหนดการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และมีการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทำการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน การวัดผลและประเมินผลมีความสอดคล้องกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความถูกต้องนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

๒. กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทำให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนมีความคิดเห็น และมีอิสระในการเรียน มีความสุขที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เด็กเรียนเก่ง ช่วยเด็กเรียนปานกลาง เด็กเรียนปานกลางช่วยเด็กเรียนอ่อนทำให้นักเรียนสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน เด็กได้ทำแบบฝึกเอง และแบ่งกันตรวจแบบฝึก เด็กมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ทำให้ผลการเรียนของเด็กสูงขึ้น

๓. การจัดทำแบบฝึกหัด หรือ แบบฝึกทักษะเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R แต่ละเล่ม มีการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และคำศัพท์ในหนังสือประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีการวางแผน ออกแบบและสร้างแบบฝึกทักษะประกอบการเขียนให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้

๔. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสร้างให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบที่สร้างขึ้น

๕. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R ที่สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายได้รับการฝึกทักษะการใช้ภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติของการดำรงชีวิต มีทั้งการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียนตอบสนองความต้องการระหว่างบุคคล ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าทางการเรียนรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

๑.๑ ควรนำแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้สอนให้แพร่หลาย และในชั้นเรียนอื่น ๆ

๑.๒ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้ความรู้แก่ครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครูในโรงเรียนนำไปใช้

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทำการวิจัยกับโรงเรียนอื่น

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีการสอนแบบอื่น

๒.๒ ควรพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการสอนกลุ่มสาระอื่น ๆ

๒.๓ วิจัยพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทดลอง ขยายผลเพื่อใช้ในการสอนโรงเรียนอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (๒๕๕๖). **แนวทางการวัดและประเมินการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (๒๕๕๕). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (๒๕๕๒). **คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์**. กรมวิชาการ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (๒๕๕๕). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (๒๕๕๒). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (๒๕๕๐). **คู่มือพัฒนาหนังสือการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กติกาสุวรรณสมพงศ์. (๒๕๕๑). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเวลาและเงิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยได้รับการสอนแบบวรรณิที่ใช้แบบฝึกหัดในบทเรียน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร.
- คำรณ ล้อมในเมือง. (๒๕๕๘). **คู่มือฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน เล่มที่ ๒/๑**. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- เครือวัลย์ ชินโสสม. (๒๕๕๙). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านโนนยาง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จรัล สุขเกษม. (๒๕๕๒). **การสร้างแบบฝึกการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา**. การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิตาภา นันทานนท์. (๒๕๕๑). **“การสอนอ่านภาษาอังกฤษตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้”** วารสารวิชาการ. ๔๕ (๓) : ๕๒-๕๘ ; มกราคม-มีนาคม.
- จิราพร หนูลาย. (๒๕๕๐). **ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ๔R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (๒๕๔๒). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- ชลนิชา เลิศนพคุณวงศ์. (๒๕๔๓). **การสร้างและการทดลองใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำและ
แจกลูกภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑**. บุรีรัมย์ : สำนักงานประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (๒๕๔๐). **การประเมินการอบรมเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ. (๒๕๔๕). **การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิพย์สุนทร อนามัยบุตร. (๒๕๔๒). **การอ่านเพื่อการวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ ๔**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธิดารัตน์ เจตินัย. (๒๕๕๑). **ผลการอ่านจับใจความภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกลุ่ม
ร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นวลอนงค์ บุญจรรยาศิลป์. (๒๕๔๔). **การส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ลูกน้อย**.
ภาควิชาพยาบาลศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล. กระทรวงศึกษาธิการ.
- บรรดล สุขปิติ. (๒๕๔๒). **การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (๒๕๔๑). **การสอนภาษาไทยและรูปแบบการสอนภาษาไทยในหนังสือเรียน
ภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา**.วารสารวิชาการ. ๕ (๑๐): ๔๙, ตุลาคม ๒๕๔๑.
- บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๔๓). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (๒๕๔๕). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (๒๕๕๓). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (๒๕๓๘). **“แนวการสร้างการสะกดคำยาก”**. สารพัฒนาหลักสูตรอันดับ.
๑๑. (๑๒๑). : ๕๕ - ๕๖, เมษายน-มิถุนายน.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (๒๕๔๕). **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑-๓)**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร.
- ประภาพรรณ เส็งวงศ์. (๒๕๓๗). **การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน**.
Imprint. กรุงเทพมหานคร : อี.เค. บุ๊คส์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (๒๕๔๔). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพฯ.

- ผกาวดี ปัญญาวรณศิริ. (๒๕๔๐). **การสร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ร ล และ พยัญชนะ ควบกล้ำ ร ล ว เพื่อใช้เสริมการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ผอบ โปษะกฤษณะ. (๒๕๓๘). **ลักษณะเพราะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และคำศัพท์ พิมพ์ครั้งที่ ๕.** กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- เผชญิ กิจระการ. (๒๕๔๔). **การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** ๗ : ๔๕ – ๕๑ ; กรกฎาคม.
- เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (๒๕๔๕). **“ดัชนีประสิทธิผล,” วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** ๘ : ๓๐ – ๓๖ ; กรกฎาคม, ๒๕๔๕.
- พนมวัน วรดลย์. (๒๕๔๒). **การสร้างแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒.** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (๒๕๔๐). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ฟิงเกอร์ปรีน แอนด์ มีเดีย.
- พัชชา กริรัมย์. (๒๕๕๕). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิด วิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ๔R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (๒๕๓๘). **ภาษาไทย ๑.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพพรรณ อินทนิล. (๒๕๔๖). **การส่งเสริมการอ่าน = Better reading.** กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (๒๕๔๒). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มณีรัตน์ เส็งสมวงศ์. (๒๕๕๗). **การปฏิบัติการพัฒนาพหุปัญญา โดยใช้วิธีสอนแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนนาคสมุทรสงคราม จังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๕.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มนทิรา ภัคศิณรงค์. (๒๕๔๐). **การศึกษาแบบฝึกกิจกรรมขั้นตอนที่ ๕ ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องยังไม่สายเกินไปวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แบบ มุ่งประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- มัทนา นาคะบุตร. (๒๕๔๒). **การอ่านเพื่อชีวิต**. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ละเอียด มีคม. (๒๕๕๐). **การพัฒนาการฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำพยานะต้น ร ล และ คำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ปุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (๒๕๔๙). **การคิด Thinking**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ลาวัญญ์ สังข์พันธานนท์ และคณะ. (๒๕๔๙). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. มหาสารคาม : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลินจง จันทรวราทิพย์. (๒๕๔๒). **เอกสารคำสอนรายวิชา การอ่านเพื่อชีวิต**. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- วนิดา เหล่าเทิดพงษ์. (๒๕๔๑). **ผลของการสอนแบบ เอส พี ไอ เอ็น ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านความคงทนในความจำและกลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (๒๕๔๒). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรัตน์ จิตต์ผล. (๒๕๕๖). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (๒๕๔๖). **การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning)**. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๙(๑): ๓๐-๓๗ ; กรกฎาคม ๒๕๔๖.
- ศรีรัตน์ เจิงกลินจันทร์. (๒๕๔๒). **การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศศิธร ไชยเทศ. (๒๕๕๔). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๙). **ผลสอบ Onet. ๒๕๕๙**. <<http://www.niets.or.th>> ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙.

สมนึก ภัททิยธนี. (๒๕๔๙). **การวัดผลการศึกษา**. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (๒๕๓๙). **หลักการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ ๒**. กรุงเทพฯ : คอมฟอร์ด.

สนิท สัตโยภาส. (๒๕๓๒). **การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง.

สุกฤษ เลิกนอก. (๒๕๔๕). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนคำยากโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๐). **แบบฝึกภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔ ตามหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑-๒ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๓๗). **การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (๒๕๕๔). **คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา. กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ.

สำลี รักสุทธี. (๒๕๕๔). **การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความ ระหว่างการใช้แผนผังความคิดกับนวัตกรรมแบบเปิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (๒๕๕๔). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ : วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ : ๙๑๑๙ เทคโนโลยีปริ้นติ้ง.

สุภาณี โสโท. (๒๕๕๔). **การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ๔R**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุเมธชา พรหมบุญ และคณะ. (๒๕๔๓). **“การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ”**. วารสารวิชาการ. ๓ (๔) : ๑๐ ; เมษายน ๒๕๔๓.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (๒๕๔๘). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (๒๕๔๕). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สุวิทย์ มูลคำ. (๒๕๕๐). **๑๙ วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. และอรทัย มูลคำ. (๒๕๔๕). **๒๑ วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ ทรองจิตร. (๒๕๔๗). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อดุลย์ ภูปลี. (๒๕๓๙). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มคำและแบบฝึกที่จัดคำละคำ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (๒๕๓๖). **ผลการใช้ตำานพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ ๖**. พะเยา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อัจฉรา เจตบุตร. (๒๕๕๔). **การพัฒนาบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัมพร สุขเกษม. (๒๕๔๕). **การอ่านหนังสือ**. มหาสารคาม : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, มหาสารคาม.
- อุษา แข็งขัน. (๒๕๔๕). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย.
- เอกฉัท จารุเมธีชน. (๒๕๓๙). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เอมอร สงวนดี. (๒๕๔๗). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Deborah, D., et al. (๒๐๐๗). **How Northwest Region States Are Supporting School in Need of Improvement**. Retrieved Feb ๔, ๒๐๑๐, from Region Education Laboratory Northwest.
http://es.ed.gov/ncee/edlabs/regions/northwest/pdf/REL_๒๐๐๗๐๐๙.pdf

- Don Martin Magy Martin and Kathleen Carvalho. (୨୦୦୯). **“Reading and Learning-Disable Children : Understanding the Problem Clearing House,”**
A Journal of Education Strategies. ୯୧(୩) : ୧୧୩ – ୧୧୯ ; January – February.
- Flavell, J.H. Metacognitive and Cognitive : (୧୯୯୩). **A New Area Of Psychological Inquiry.** New York : D.Van No strand company.
- Gunning, T.G. (୧୯୯୯). **Creating reading instruction for all children.** Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Hamilton, Heather Suzanne. (୨୦୦୯). **“The Effect of Different Types of Image Annotations in Scientific Text on Different Learning Outcomes in Multimedia Learning Environments,”** Dissertation Abstracts International. ୬୯(୦୯) : ୯୦୩୯-B ; February.
- Hedberg, K. (୨୦୦୯). **Using SQ4R Method with Fourth Grade ESOL Students.**
- Lee, Eunche A. (୨୦୦୦). **“A Study of the Effective of Interactive Multimedia in Adult ESL Education,”** Dissertations Abstracts International. ୬୧(୧) : ୧୩୩୦-A : October.
- Philpostts, Alison Elaine. (୨୦୦୧). **“The Effects of interactive Multimedia in Geographic Education for Dyslexic Students”**, Dissertations Abstracts International. ୬୨(୩) : ୧୧୯୯-A ; September.
- Piaget, J. (୧୯୯୨). **The Origin of Intelligence in Children.** New York : International University Press.
- Rumelhart, D.E. ,and Norman, D.A. (୧୯୮୧). **“Analogical Processes in Learning. In J.R, Anderson (ed.) . Cognitive Skills and their Acquisition”.** pp. ୩୩୯-୩୯୯. Hillsdale, New Jersey : Erlbaum.

ภาคผนวก

รายนามที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.เพชฌัญญา กิจระการ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังคม ภูมิพันธ์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๕. ดร.นิคม ชมภูหลง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
๖. ดร.สมหวัง พันธะลี ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
๗. ดร.ประดู่ นามเหลา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต ๓
๘. นายทองอินทร์ ภูมิประสาธ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๙. นายจำนงค์ ไถวสินธุ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๑๐. นายอำนาจ เลื่อมใส ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๑๑. นางปราณี สารบาล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
๑๒. นางวิมลพัชร นิลแก้วบวรวิชัย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

รายชื่อโรงเรียนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

โรงเรียนบ้านหนองขอนแก่น	โรงเรียนบ้านหนองฟ้า	โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน
โรงเรียนบ้านดงหวาย	โรงเรียนชุมชนบัวคำ	โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงนาเรียง
โรงเรียนนาแกงวิทยาการ	โรงเรียนบ้านโพธิ์ศรี	โรงเรียนบ้านนาแกง (นาแกงราษฎร์บำรุง)
โรงเรียนบ้านหนองม่วง	โรงเรียนบ้านท่าเสียว	โรงเรียนบ้านหนองหว้านาคำพัฒนา
โรงเรียนบ้านพรหมสวรรค์	โรงเรียนบ้านหัวคู	โรงเรียนบ้านฝักกาดหญ้าโรตราวีอุทิศ
โรงเรียนบ้านโพนทอง	โรงเรียนบ้านหนองตาไ้	โรงเรียนบ้านแห่ประชานุกูล
โรงเรียนบ้านนาทม	โรงเรียนอัคระวิทยา	โรงเรียนบ้านสะอาด (สะอาดวิทยาการ)
โรงเรียนบ้านวังยาว	โรงเรียนไตรมิตรวิทยา	โรงเรียนบ้านดอนโองท่าวารีวิทยาสรรค์
โรงเรียนบ้านวังม่วย	โรงเรียนโคกสว่างหาญไพรวัลย์	โรงเรียนบ้านหนองกุง
โรงเรียนชุมชนบ้านสว่าง	โรงเรียนท่าสี่ด้าวิทยา	โรงเรียนชุมชนนาทมโคกก่อง
โรงเรียนคำพระโคกก่งวิทยา	โรงเรียนทรายทองเฉลิมวิทย์	โรงเรียนบ้านหวาย (หวายวิทยานุกูล)
โรงเรียนบ้านหนองแวงแห่	โรงเรียนหนองแวงบึงงาม	โรงเรียนบ้านมะหรี (ศิริวิทยาการ)
โรงเรียนโคกล่ามวิทยาการ	โรงเรียนหนองคำวิทยา	โรงเรียนเมืองไพรวิทยาการ
โรงเรียนบ้านอุ่มเม่า	โรงเรียนหนองโนราษฎร์บำรุง	โรงเรียนบ้านบากหนองเทา
โรงเรียนบ้านสีเสียด	โรงเรียนบ้านหนองขุ่นวิทยาการ	โรงเรียนบ้านคำพอง (ประชาราษฎร์บำรุง)
โรงเรียนบ้านภูเขาทอง	โรงเรียนบ้านกตตาลดงบังวิทยา	โรงเรียนหนองหลวงประชาบำรุง
โรงเรียนหนองจอกวิทยา	โรงเรียนบ้านโคกสี	โรงเรียนชุมชนบ้านบุงเลิศ
โรงเรียนชุมชนบ้านชมสะอาด	โรงเรียนบ้านห้วยทราย	โรงเรียนบ้านนาแกง
โรงเรียนบ้านหนองเต็น	โรงเรียนค่านางคุ่มโนนสวรรค์	โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น

๑๕. จุดมุ่งหมายในการแต่งของบทความ เรื่อง ผื่นบอกโรค คือข้อใด

- ก. เพื่อบอกอาการของโรคต่าง ๆ
- ข. เพื่อบอกวิธีการป้องกันผื่น
- ค. เพื่อบอกลักษณะอาการของผื่นที่เป็นอาการของโรคต่างๆ
- ง. เพื่อบอกรักษาอาการของผื่น

๑๖. ใช้ภาษาโฆษณาอย่างไร จึงจะทำจดจำง่ายและติดหูคนฟังมากที่สุด

- ก. ใช้ภาษาปาก
- ข. ใช้คำคล้องจอง
- ค. ใช้ภาษามีแบบแผน
- ง. ใช้ภาษาที่ทันสมัย

๑๗. สิ่งใดที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกไปเที่ยวตามโฆษณา “วันธรรมดาน่าเที่ยวร้อยละยี่สิบ” มากที่สุด

- ก. ตัวเครื่องบินมีราคาถูก
- ข. เป็นช่วงเวลาในช่วงซัมเมอร์
- ค. โปรโมชั่นมีราคาถูกและคุ้มค่า
- ง. สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

๑๘. โฆษณาในข้อใดมีเสียงสัมผัส

- ก. ร้อยเดียวเที่ยวทั่วไทย
- ข. นี่คือลูกผู้ชายตัวจริง
- ค. ออกกำลังทุกวันร่างกายแข็งแรง
- ง. อาหารอร่อย ดนตรีไพเราะ ราคาตัวเอง

๑๙. สิ่งที่ทำให้โฆษณา “วันธรรมดาน่าเที่ยวร้อยละยี่สิบ” มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด คือ

- ก. มีการระบุวันเวลาชัดเจน
- ข. มีการระบุโปรโมชั่นที่น่าสนใจ
- ค. มีการระบุสถานที่ท่องเที่ยวชัดเจน
- ง. มีการระบุวันเวลา สถานที่ และมีหน่วยงานที่จัดชัดเจน

๒๐. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์หลักของการโฆษณา

- ก. เพื่อให้รู้ถึงชื่อเสียง หรือการบริการ
- ข. เพื่อประโยชน์ในการขายสินค้า หรือบริการ
- ค. เพื่อให้รู้ถึงสรรพคุณ หรือจุดเด่นของบริการ
- ง. เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์สินค้า หรือการบริการ

๒๑. นิทาน มุขปาฐะ หมายถึงข้อใด

- ก. เรื่องเล่าสืบทอดกันมา บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว
- ข. การเล่าสืบทอดกันมาโดยใช้วาจา บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว
- ค. เรื่องสืบทอดกันมาโดยใช้วาจา บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว
- ง. การเล่าสืบทอดกันมา บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว

๒๒. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าของนิทาน

- ก. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และ ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
- ข. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ
- ค. ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีต
- ง. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการที่น่ากลัว เช่น นิทานที่เกี่ยวกับผีหรือวิญญาณ

๒๓. จากนิทานเรื่องหนูกัดเหล็ก นักเรียนได้ข้อคิดไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร

- ก. มีความเมตตา กรุณา
- ข. มีความกตัญญู กตเวที
- ค. มีความสามัคคี
- ง. มีความขยันอดทนและอดออม

๒๔. นิทานเรื่อง หนูกัดเหล็ก จัดอยู่ในนิทานประเภทใด

- ก. นิทานศาสนา
- ข. นิทานคติ
- ค. นิทานชีวิต
- ง. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย

๒๕. จากเรื่องหนูกัดเหล็ก ให้ข้อคิดแก่นักเรียนยกเว้นข้อใด

- ก. รู้จักประหยัดอดออม
- ข. มีความขยันอดทน
- ค. ความสามัคคีระหว่างเพื่อน
- ง. การเลือกคบเพื่อน

๒๖. จากข้อความ “เป็นงานเขียนหรือวรรณกรรมร้อยแก้ว ในลักษณะที่มุ่งแสดงความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิด ความจริง ความกระฉ่างแจ่ม และเหตุผลแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ อาจเขียนเชิงอธิบาย เชิงวิจารณ์เชิงแนะนำสั่งสอน” หมายถึงข้อใด

- ก. บทความวิชาการ
- ข. บทสัมภาษณ์ (Interview)
- ค. จดหมายเหตุ (Archives)
- ง. สารคดี (Feature)

๒๗. การเขียนสารคดีเชิงบทความ มีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้โวหารแบบบรรยายให้เห็นภาพและเกิดจินตนาการ
- ข. อธิบายและเสนอแนะความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์
- ค. อธิบายขั้นตอน หรือบรรยายรายละเอียดอย่างชัดเจน
- ง. บรรยายตามลำดับเวลา และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

๒๘. “เครื่องสังคโลก” คือ อะไร

- ก. เครื่องปั้นดินเผาที่มีผิวหยาบ ตกแต่งสวยงาม
- ข. เครื่องปั้นดินเผาที่มีเนื้อแกร่งผิวเป็นมัน
- ค. เครื่องปั้นดินเผา นุ่ม หยาบ เวลาจัดจะเป็นเงา
- ง. เครื่องปั้นดินเผาผิวหยาบ เนื้อแข็งแรง

๒๙. สมหมายใช้อะไรในการทำรา เพื่อเลียนแบบให้พระดูเหมือนเก่า

- ก. ผงจากถ่านไฟฉายผสมหมึกจีน
- ข. ผงจากถ่านไฟฉายผสมหมึกดำ
- ค. ขี้เถ้าถ่านไฟผสมหมึกจีน
- ง. ขี้เถ้าถ่านไฟผสมหมึกดำ

๓๐. วิธีเตรียมดินเพื่อนำมาใช้สำหรับทำพระเครื่อง มีหลายวิธี ยกเว้น ข้อใด

- ก. วิธีทุบ
- ข. วิธีกรอง
- ค. วิธีเผา
- ง. วิธีหมัก

๓๑. ข้อใดเรียงลำดับองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องสั้น ได้ถูกต้องที่สุด

- ๑. โครงเรื่อง
- ๒. ตัวละคร
- ๓. รูปแบบการเขียนเรื่องสั้น
- ๔. ฉาก
- ๕. ไคลแม็กซ์หรือจุดสุดยอด
- ๖. กลวิธี
- ๗. สาร

- ก. ๑๒๓๔๕๖๗
- ข. ๓๔๒๑๕๖๗
- ค. ๓๑๒๔๗๕๖
- ง. ๓๔๕๖๗๑๒

๓๒. ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องเล่าของพ่อคือข้อใด

- ก. ความรักของพ่อที่มีต่อลูก
- ข. ความกตัญญูต่อบิดามารดา
- ค. ถ้ารักครอบครัวต้องเลิกดื่มเหล้า
- ง. ถูกทุกข้อ

๓๓. จากข้อความที่ว่า “เป็นจุดคลี่คลายของเรื่องเมื่อเรื่องบรรยายคลี่คลายมาตามลำดับขั้นและจะมีช่วงหนึ่งที่เป็นเหตุการณ์สำคัญที่สุดของเรื่องจุดไคลแม็กซ์ไม่ใช่สุดขั้นของอารมณ์ผู้อ่าน” หมายถึงข้อใด

- ก. ไคลแม็กซ์หรือจุดสุดยอด
- ข. กลวิธี
- ค. โครงเรื่อง
- ง. รูปแบบการเขียนเรื่องสั้น

๓๔. เรื่องสั้น มีจุดเด่นอย่างไร

- ก. เป็นงานเขียนที่มีคำคล้องจองสัมผัส
- ข. มีตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่อง และมีเนื้อหาแบ่งเป็นตอน ๆ
- ค. มีตัวละครดำเนินเรื่อง แต่เนื้อหาสั้นกะทัดรัด
- ง. มีคำพูดปลุกใจ ก่อให้เกิดความรักชาติ สามัคคี

๓๕. ไคลแม็กซ์หรือจุดสุดยอดของเรื่องเล่าของพ่อ คือ เหตุการณ์ใด

- ก. พ่อบอกรักเอ็มทุกครั้งที่มา
- ข. เอ็มดูแลพ่อเสมอเวลาพ่อเมา
- ค. เอ็มลองดื่มเหล้าเลียนแบบพ่อ
- ง. เอ็มดื่มเหล้าจนประครองตัวไม่อยู่เดินชนอันพาลในผับแล้วถูกยิงเสียชีวิต

๓๖. พระบรมราโชวาท ๙ ประการ ที่พระราชทานแก่พลสภนิกรชาวไทยนั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญในข้อใดมากที่สุด

- ก. เพื่อให้คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ข. เพื่อให้คนในชาติมีความเป็นเสรี
- ค. เพื่อมุ่งเน้นในคนในชาติเจริญรุ่งเรือง
- ง. เพื่อให้คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสงบสุข

๓๗. พระบรมราโชวาท หมายถึง

- ก. โอวาท คำสั่งสอนหรือคำชี้แนะ เช่นพระบรมราโชวาทในการพระราชทานปริญญาบัตร
- ข. คำพูดของพระมหากษัตริย์ ซึ่งได้พระราชทานไว้ให้ คนกลุ่มบุคคลในโอกาสหรือวาระต่าง ๆ กันไป
- ค. คำสั่งของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานแก่ข้าราชการบริพาร
- ง. คำอวยพรของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานแก่พลสภนิกรชาวไทย

๔๘. เด็กหญิงดี ชอบเข้าห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือในเวลา
พักเที่ยงเป็นประจำทุกวัน เด็กหญิงดีปฏิบัติตามค่านิยมข้อใด

- ก. ค่านิยมข้อที่ ๓
- ข. ค่านิยมข้อที่ ๔
- ค. ค่านิยมข้อที่ ๕
- ง. ค่านิยมข้อที่ ๖

๔๙. เด็กชายชอบ เข้าวัดเพื่อไปทำบุญเป็นประจำทุกวันพระ เด็กชายชอบปฏิบัติตาม ค่านิยมข้อใด

- ก. ค่านิยมข้อที่ ๕
- ข. ค่านิยมข้อที่ ๖
- ค. ค่านิยมข้อที่ ๗
- ง. ค่านิยมข้อที่ ๘

๕๐. เด็กชายแบงค์ ชอบเรียนวิชาสังคมวันนี้คุณครูสัมพันธ์สอนเรื่องประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เด็กชาย
แบงค์ปฏิบัติตามค่านิยมข้อใด

- ก. ค่านิยมข้อที่ ๖
- ข. ค่านิยมข้อที่ ๗
- ค. ค่านิยมข้อที่ ๘
- ง. ค่านิยมข้อที่ ๙

แบบประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ๔R
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความถูกต้อง
 เหมาะสมของแบบประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ
 SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
 ซึ่งมี ๕ ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ระดับ ๕
เหมาะสมมาก	ระดับ ๔
เหมาะสมปานกลาง	ระดับ ๓
เหมาะสมน้อย	ระดับ ๒
เหมาะสมน้อยที่สุด	ระดับ ๑

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านเนื้อหา					
๑. ครอบคลุมเนื้อหา.....
๒. มีเนื้อหาถูกต้อง สมบูรณ์.....
๓. มีตัวอย่างถูกต้อง ชัดเจน.....
๔. มีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน.....
๕. นำเสนอแบบฝึกได้น่าสนใจ.....
ด้านการออกแบบ					
๖. มีขนาดของภาพเหมาะสม.....
๗. มีการสื่อความหมายของภาพที่ชัดเจน.....
๘. มีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม.....
๙. จัดวางตำแหน่งของภาพกับตัวอักษรเหมาะสม.....
๑๐. เลือกใช้สีตัวอักษรกับสีพื้นเหมาะสม.....

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ&R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ ซึ่งมี ๕ ระดับ ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ระดับ ๕
เหมาะสมมาก	ระดับ ๔
เหมาะสมปานกลาง	ระดับ ๓
เหมาะสมน้อย	ระดับ ๒
เหมาะสมน้อยที่สุด	ระดับ ๑

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของหลักสูตรสถานศึกษา
๒. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมสาระทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
๓. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....
๔. จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
๕. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
๖. กิจกรรมครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้.....
๗. กำหนดเวลาได้เหมาะสมกับกิจกรรม.....
๘. จัดกิจกรรมได้หลากหลายเหมาะกับวัยผู้เรียน.....
๙. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงออก.....
๑๐. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์.....
ด้านสื่อการเรียนรู้					
๑๑. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา.....
๑๒. เนื้อหาและภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน.....
๑๓. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น.....
๑๔. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์.....
๑๕. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพทางการคิด.....
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้					
๑๖. ประเมินครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้.....
๑๗. ประเมินครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้.....
๑๘. ประเมินครอบคลุมด้านเนื้อหา ทักษะ กระบวนการ.....
๑๙. มีการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
๒๐. มีการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริง.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่าน
แบบ SQ๔R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ตอนที่ ๑ ความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะ					
๑. เนื้อหาของข่าวมีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย และทันเหตุการณ์					
๒. นิทาน และเรื่องสั้นอ่านแล้วสนุก ให้แง่คิด มีคติสอนใจ					
๓. บทความ และสารคดีได้สาระความรู้ และมีประโยชน์					
๔. บทร้อยกรองและเพลงมีความไพเราะ					
๕. ความรู้จากพระบรมราโชวาทสามารถนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
๖. เนื้อหาของโฆษณาให้แง่คิดในการเลือกซื้อสินค้าที่เป็นประโยชน์					
๗. เนื้อหาโดยภาพรวมของแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ น่าสนใจและนำไปใช้ประโยชน์ได้					
๘. แบบฝึกทักษะนี้มีความหลากหลาย น่าสนใจ รูปเล่มสวยงาม					
๙. นักเรียนอยากให้มีการฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์บ่อย ๆ					
๑๐. แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการการอ่านที่ดีขึ้น					
ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ					
๑๑. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม					
๑๒. นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้นเมื่อเพื่อนๆ ในกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน					
๑๓. นักเรียนพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ทันที					
๑๔. นักเรียนมีความสุขในการทำงานร่วมกับเพื่อน					
๑๕. กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง					
๑๖. นักเรียนภูมิใจที่มีโอกาสได้นำเสนอกิจกรรมหน้าชั้นเรียน					
๑๗. กิจกรรมกลุ่มร่วมมือทำให้นักเรียนมีความสามัคคี และช่วยเหลือกันมากขึ้น					
๑๘. การจัดกลุ่มเรียนรู้ครูจัดนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือกันเรียนรู้					
๑๙. การจัดกลุ่มเรียนรู้ครูจัดนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือกันเรียนรู้					
๒๐. การแข่งขันกันระหว่างกลุ่มเพื่อรับรางวัลทำให้นักเรียนกระตือรือร้นมากขึ้น					
รวม					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกรุงศรี ศิริปะกะ
วัน/เดือน/ปีเกิด	๑๒ เมษายน ๒๕๑๙
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	๒๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๔๒	ค.บ. เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๔๔	กศ.ม. เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการรับราชการ	
พ.ศ. ๒๕๔๕	บรรจุเข้ารับราชการครู อาจารย์ ๑ ระดับ ๓ โรงเรียนบ้านห้วยพระ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอท่าอุเทน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม
พ.ศ. ๒๕๔๘	ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโนนรัง อำเภอยางสีสุราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒
พ.ศ. ๒๕๕๑	ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖
พ.ศ. ๒๕๕๙	ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ** นางสาวนพวรรณ ชุมพล
- วัน/เดือน/ปีเกิด** ๖ กรกฎาคม ๒๕๒๘
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน** ๘๖ หมู่ที่ ๑๘ ถนนคลังอาวุธ ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี
- ตำแหน่งปัจจุบัน** ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓
- ประวัติการศึกษา**
- พ.ศ. ๒๕๕๒ กศบ. ภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (เกียรตินิยม ๓.๗๔)
- พ.ศ. ๒๕๕๕ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- ประวัติการรับราชการ**
- พ.ศ. ๒๕๕๒ บรรจุเข้ารับราชการครู เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ (อันดับที่ ๑)
ณ.โรงเรียนบ้านตูม (ราษฎร์บูรณะ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๕
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านราษฎร์ดำเนิน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต ๓
- พ.ศ. ๒๕๕๗ ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านดอนโองท่าวารีวิทยาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต ๓
- พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓